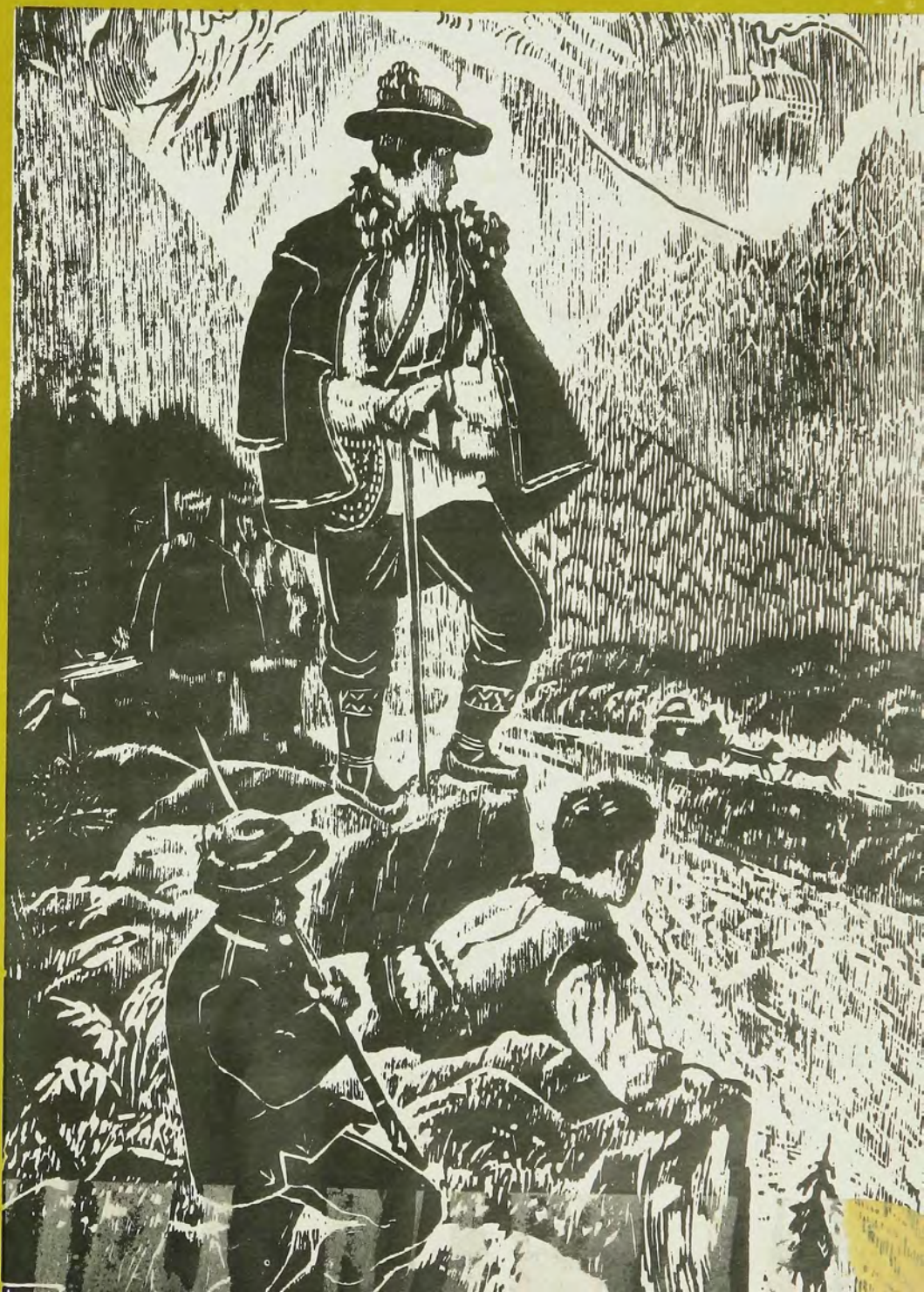

ЮНАК

БЕРЕЗЕНЬ 1973 MARCH

ЮНАК

"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видас Головна Пластова Булава.

БЕРЕЗЕНЬ 1973

Ч. 3 (115) РІК XI

З М І С Т :

Редагусь колегія.

Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кузьмович.

Члени редакційної колегії:

ст. пл. Уляна Влизнак,
пл. сен. Тоня Горохович,
ст. пл. Богдан Колос,
пл. вірл. Ксеня Одежинська
ст. пл. Юрій Павлічко,
пл. сен. Олександра Юзенів

● Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

Річна передплата:

США і Канада — \$7.50
(за два роки — 1973/74 — \$14.00)
Австралія — 4.50 австр. дол.
Австрія — 100 шілінгів
Аргентина — 10.00 пезів (нових)
Бельгія — 150.00 бел. франків
Вел. Британія — 1.25 фунта
Італія — 2.000 лірів
Німеччина — 12.50 нім. марок
Франція — 15 франц. франків

Ціна одного числа:

у США і Канаді — 75 центів.

Сторінка

1	Настя — сторожиха могили Тараса Шевченка	ЮГ.
2	Шевченко — любитель дерев	С. І. Івченко
3	Із "Неофітів"	Т. Шевченко
4	Гутірка з Юними Друзями	Подруга Гребля
5	У 40-річчя голоду в Україні	**
	"О святая..."	Т. Шевченко
6	Сторіччя Наукового Товариства ім. Шевченка	**
7	Сучасні визначні українці — Родослав Жук	І. Макарик
8	Що студіювати? Архітектура	**
9	Пластунка місяця — Христина Возняк	**
10	Образки з В'єтнаму	Йонтек, Ч-ць
11	Молоде перо: Перша стійка,
Розходження поколінь,
Скарги перевтомленої сестрички	О. Городецька
**
Л. Трипупенко
15	Український "Полушен"	М. Ходновська
16	Фоторепортер питає	**
17	Пластунам на вухо	Розбанич
19	Олекса Довбуш	**
21	Успіхи наших друзів — Конкурс читання українських книжок в Мельборні	В. Г.
22	З пластових зайнять	
	Хроніка	
25	Різне та цікаве	
26	Загадки	
27	До нас пишуть, Замість квітів на могили	
28	Датки на пресфонд	

● На обкладинці: Олекса Довбуш — дереворит Олени Кульчицької.

● Ілюстратори цього числа: ст. пл. Христина Велигорська-Сеньків, п. Христина Синишин, пл. сен. Орест Слупчинський, пл. сен. В. Пилишенко-Гарпун.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2445 A Bloor St. West, Toronto 21, Ont. Canada

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2445 A Bloor St. W., Toronto 21, Ontario, — M6S 1P7 — Canada.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave, Babylon, N. Y. 11702, U.S.A.

Second class mail registration number 2185 ● Printed by Kiev Printers Ltd., 860 Richmond St. W., Toronto 3, Ont.

Настя - сторожиха могили Тараса Шевченка

Коли перевезли останки Т. Шевченка з Петербургу до Канева, щоб там їх, за заповітом покійного, поховати, то сторожем цієї могили зголосився бути близький друг поета — художник Г. Чехівський. Він при цій почесній функції ще розповсюджував серед паломників Шевченкові твори, і за його перебування там вбудовано над могилою великий курган, обкладений камінням і на нім поставлений був великий дубовий хрест.

Потім до могили поета приходили люди мов на прощу до священного місця, але адміністрація російського царського уряду не тільки що відвідини могили заборонила, але й Чернечу гору, на якій ця могила знаходилася, взяла під військову варту.

Таке ставлення адміністрації російського царя до могили великого поета дуже негативно відбилася на зовнішньому стані могили. Невидно, що коли у 1882 р. поїхали туди Михайло Старицький та Микола Лисенко із своєю роднею та приятелями, щоб віддати шану славному українському революціонеру, то ледве пізнали місце, де ця могила знаходилася. Хрест, напівспорохнявілий, лежав на землі, а курган частими дощами був геть розмочений і більшу частину каміння вода відкотила.

Над таким жалюгідним станом могили великого українського сина київські патріоти належно задумалися, особливо Микола Лисенко, для якого особа Т. Шевченка вже від юних

літ сталася найвищим апотеозом і то не тільки тому, що йому сподобалася поезія великого поета та яку він вивчив напам'ять, але він був одним із тих, що у 1861 р. домовину з останками поета ніс на плечі цілим м. Києвом. Він, починаючи вже 1862 р., щороку організував академію на пошану поета, на якій частіше був і виконавцем усіх важливіших номерів програми, написав 90 музичних творів на безсмертні слова Т. Шевченка, які стало будуть шедевром музичної творчості так саме, як і поезія Т. Шевченка. Від 1880 років, кожного року на весні організував прощу на могилу в Каневі, а як голова Старої Української Громади він робив усе, щоб могила українського барда за свободу виглядала достойно. Тож М. Лисенко зараз по своєму повероті з Канева звернувся до щедрого мецената української культури, Василя Симиренка, із проханням, щоб той подарував відповідний гріш для упорядкування могили Тараса Шевченка.

В. Симиренко дався намовити і відповідну суму подарував. За ці гроші наші патріоти дали побудувати на могилі чавунний хрест і невеличку хату для сторожа, котрий піклувався могилою.

Отож у 1884 р. поселився туди з Києва швець **Іван О. Ядловський**, щирий український патріот, із своєю родиною. Майже 50 років він цю почесну функцію виконував (помер у 1933 р. і там був похований). Особливо, як підросла його надійна донька **Настя**, що з великим захопленням присвятила всі свої сили могилі й садкові, що там був висаджений. Вона, коли було потрібно, то відносила клієнтові чоботи, які її батько виготовляв на замовлення.

Настя Ядловська була гарною, чепурною і працюютою дівчиною і всі паломники її шанували не менше, як і її батька.

Точно таку її увічнив, на жаль, тільки олівцем на куснику паперу, маляр проф. **Вячеслав Розвадовський**, який прибув сюди із

групою колег: **С. Святославським**, **М. Яровим**, **П. Левченком**, **І. Макушенком**, **Т. Вербиховським** та **Старцевом**, щоб на передодні Нового 1903 року поклонитися могилі свого великого попередника-майлара **Тараса Шевченка** і щоб біля цієї дорогої могили побажати собі щасливішого у наступному році життя. Це сталося точно сімдесят років тому.

На доповнення ще наведемо, що цю хатину в 1923 р. робітники **Городищенської** цукроварні перебудували, а в 1939 р. влада **УРСР** тут уже відкрила пам'ятник за проектом скульптора **М. Манізера** і побудувала літературно-малярський музей, у якому в 10-тьох залах експонуються матеріали про життя й творчість великого **Тараса Шевченка**.

ЮГ.

Шевченко — любитель дерев

Немало шляхів сходив за своє життя полум'яний співець України, **Тарас Шевченко**. І скрізь, куди б не закидала його доля, поет не лишався байдужим до чарівної природи, до живої, за його висловом, сяючої ризи матері-природи — рослинності.

Згадайте, як любовно оспівував він у своїх віршах верби і тополі, дуби і калину.

Багато теплих слів присвятив **Кобзар** зеленим друзям і в прозових творах, листуванні, майстерно і з великою насолодою малював він дерева.

І багато зелених поетових друзів залишилося по всій Україні.

Ось у селі **Шевченкове** росте пам'ятний дуб — його посадили родичі на честь сторіччя з дня народження **Тараса**, у 1914 році. А в селі **Будище** недалеко від **Кирилівки** стоять поважно дуби-гіганти, які багато "пережили" за свій вік і могли б багато розповісти, якби говорили. Кажуть, що із цих дубів-велетнів "гупали" додолу ляхів, як пояснював поет у примітках до "Гайдамаків", тому то і ліс названо **Гупалівщиною**.

Недалеко і село **Будище**, де колись був маєток пана **Енгельгарда**. За місцевими переказами, майбутній поет дуже любив ці дуби і не раз при нагоді малював під їхніми могутніми кронами, мріяв. Тут він улаштував навіть своєрідну картинну галерію, порозвішувавши на гілках малюнки. Фахівці стверджують, що тим дубам тепер понад 500 років. Вони "бачили" **Тараса** вже у кількаторічному віці.

П'ятсотрічна липа **Тараса Шевченка** в селі **Седнів** на **Чернігівщині**, під якою поет написав поему "Відьма" та якою часто милувався в роках 1846 - 1848.

Славний є також дуб **Шевченка**, що росте на **Михайловій горі** поблизу села **Прохорівка**, на **Черкащині**. Тут не раз бував поет у свого друга і наставника **М. Максимовича** — ученого і першого ректора київського університету. **Тарас** дуже любив його оселю серед гаю, а особливо припав йому до душі могутній дуб, під яким він любив відпочивати і писати вірші. Немов столітній, але ще міцний дідуган, спирається цей дуб вітами на стовбури-млинці.

Яка ж молода проти нього 150-річна сучасниця поета шовковиця, що росте в Києві, на колишньому **Козиному болоті**. Її **Тарас** бачив

з вікна своєї кімнати ще зовсім юною. Зацікавлений історією цього нового на Україні дерева, яке монахи спровадили із Середньої Азії, Т. Шевченко двічі змалював це дерево, а шовковицю із часом назвали його ім'ям.

На Чернігівщині збереглися дерева, під якими поет залюбки проходжувався та писав, як ось напр. поему "Відьма" він написав під п'ятсотрічною старою липою, що тепер названа його ім'ям. Це величне дерево складається із двох покручених і зрослих між собою при самій землі стовбурів, що утворюють величезну корону, що кожного літа вкривається золотом медових квіток.

Охоче їздив поет також до Качанівки на Чернігівщині, де він напружено і плідно працював чи відпочивав у густій діброві, а найчастіше під велетенським дубом, що розкішно розрісся над ставом. Востаннє відвідав Качанівку поет після повороту із заслання, у серпні 1859 року. Цього року він ходив невеселий та задуманий, а побачивши дуба, сказав: — А ти, дубе, все набираєш сили? Підняв із землі декілька міцних зеленкуватих жолудів і поклав у ки-

шенню, пояснюючи, що це на згадку. Тоді теж посадив він молодого дуба, якого виростили кріпаки із жолуддя дуба, під яким так частенько поет сидів.

У місті Переяславі пишається досі Шевченкова акація перед будинком, де колись жив лікар А. О. Козачковський. Це дерево має низу один стовбур, а вище — два переплетені між собою. Внук Шевченкового приятеля А. О. Козачковського розповідає, що дід разом із Тарасом посадили восени 1845 року два деревця акації в одну ямку, сплівши їх пагони. Так росте вже другий вік ця дивна ознака міцної дружби.

Так як бачимо, наш поет у цілому своєму житті знаходив любов і приємність у деревах України, а передусім у цьому міцному, типовому для нашої батьківщини дубі. Тому теж так багато цих дубів залишилося йому присвячених і так багато давніх дерев на Україні "пам'ятають" нашого Кобзаря.

За "Дерева-пам'ятники"
С. І. Івченка

Шевченко — це лірик гуманіст і лірик патріот у найширшому і найшляхетнішому значенні цих слів. А кожний його твір — то чин людини, що бореться за найвищі ідеали людства і народу, бореться завзято і безкомпромісово.

Єжи Єнджевіч, Варшава

Тарас Шевченко

ІЗ "НЕОФІТІВ"

...Твоя дитина,
Твоя єдина родина,
Любов єдина Твоя,
Гниє в неволі, у кайданах.
А ти, прескорбнице, не знаєш,
Де він конає, пропадає!
Ідеш шукать його в Сибір,
Чи теє... в Скифію. І ти...
І чи одна ти?

Божа Мати,
І заступи нас, і укрий!
Нема сім'ї, немає хати.
Немає брата, ні сестри,
Щоб не заплакані ходили,
Не катувалися в тюрмі,
Або в далекій стороні,

В британських, гальських
легіонах
Не муштрувались...

О, Нероне,
Нероне лютий! Божий суд
Правдивий, наглий серед шляху
Тебе осудить...

Припливуть
І прилетять зі всього світу
Святії мученики — діти
Святої волі: круг одра,
Круг смертного твого
повстануть
В кайданах, і... тебе простять:
Вони — брати і християни...

ПЛАСТУН СПРАВЕДЛИВИЙ

*Не роби нікому того, що тобі не мило.
(Народня приповідка)*

Дорогі Юні Подруги і Друзі!

Бути справедливим — це також і бути чесним. А чесний той, хто має чисте сумління, хто відповідає за свою поведінку, той, хто усвідомлює і соромиться своїх поганих учинків і хоче їх позбутися. Чесність вимагає того, щоб усе, що ми робимо, кожний наш крок приносив добро, був виявом нашої дбайливості про добро інших.

Не шукай правди в інших, коли в тебе її нема

Грішать проти п'ятої точки пластового закону про справедливість юнаки та юначки, хоча вони дуже чутливі, коли супроти них хтось несправедливий. Теперішні діти, які живуть у добробуті та не знають ні в чому нестачі, забувають, з якими зусиллями батьки доходять до того, щоб своїм дітям дати якнайкращі умовини життя. За це інколи діти відплачують своїм батькам жорстокою невдячністю. Батьки з любови до дітей оберігають їх перед різними небезпеками, контролюючи їх навчання, добирання товариства, поведінку, перебування поза домом, а діти дуже часто не розуміють батьків та посуджують їх у тому, що, мовляв, вони їх не люблять, не довіряють їм. Треба перевірити себе — чи справді ваша поведінка бездоганна, чи батьки можуть бути спокійними за вас.

Краще розумна догана, як дурна похвала

Багато є випадків несправедливості у школі. Не тільки тоді, коли учні крадькома відписують на іспиті, чи коли переписують готові домашні завдання від товаришів, подаючи їх за свої, але особливо тоді, коли хо-

чуть доброї оцінки, зовсім не заробляючи на неї. Такий учень несправедливий не тільки супроти учителя, батьків, товаришів, але супроти самого себе. Бо що з того, що буде хвалитися успіхами, не заробивши їх. Треба пам'ятати, що коли "добре дбаєш, то добре маєш", а добре свідоцтво зі школи нічого не допоможе, коли в голові порожньо. Оберігайся незаслужених похвал, бо це не веде до добра. "Що посієш, то й пожнеш", тобто, не навчившись, не будеш знати, не матимеш освіти, яка кончежна кожній людині.

Хто людей не поважає, сам поваги не має

Часто буває у житті так, що через різні спонукки юнак чи юначка обмовляють своїх товаришів чи товаришок, старших з близького чи дальшого довкілля. Роблять це у злості, в поденервванні чи й просто без застави, щоб тільки "помолоти" язиком. А з цього потім випливають дуже погані наслідки. Сплітки та обмова — великий гріх супроти ближніх. Не люблять і не шанують люди таких, які залюбки обмовляють інших. Це дуже погана ціха людини, з якою треба дуже послідовно боротися. Похвала, добре слово про ближніх скріплює наші добрі почуття — сердечність, братерськість.

Зберігай засади "чесної гри"!

Гра у житті юнаків вчить справедливості. Чесно грати юнацькі ігри — це плекати культуру юнацького життя. Справедливо програти чи виграти — це переживати красу людських взаємин, того, що будує наш духовний світ, у якому живуть почуття до людей, які є довкола нас. Справедливість, яку ми переживаємо, зміцнює нашу чутливість, здібність реагувати на тонкі порухи душі іншої людини, а несправедливість сприяє емоційній та естетичній невразливості на красу людської душі, ні на красу в природі.

Несправедливість дуже небезпечна для душі юнака-юначки. Вона притуплює вразливість на добро. Правда і справедливість у житті людей не завжди приємна. Буває правда і справедливість гірка і тривожна, але найгіркіші правда і справедливість скріплюють наші чесноти і дух. Коли помічуємо красу в людях, тоді посилюємо нашу віру в добро.

Друзі і Подруги! Нагод, щоб такі помічення робити у вашому житті — дома, у школі, в домівці безліч! Не проминайте їх!

Скоб!

Подруга Гребля

У 40-річчя голоду в Україні

В четверту неділю цього місяця, 25-го березня цього року ціла українська спільнота у вільному світі має одночасно розпочати відзначення 40-річчя великого голоду в Україні. Щоб ми, пластуни, могли це гідно зробити, треба і нам знати, як дійшло до цієї сумної річниці та як ми повинні інформувати про неї наше довкілля.

У роках 1932-33 вимерло в Україні з голоду майже **сім мільйонів** українських селян. Причиною цього голоду не був брак урожаю або посуха чи повінь, а лише большевицька система нищення національно свідомого українського селянства. Цю систему нищення започаткувала насильна колективізація сільського господарства в Україні, а в слід за нею закон, що вся соціалістична власність є ненарушна, і за порушення її грозить заслання і розстріл. Цей закон селяни назвали "законом за колоски" тому, що українських жінок, які збирали поодинокі колоски збіжжя на колгоспних полях, щоб годувати голодних дітей — засуджували на найважчі кари.

У жнива 32-го року, коли в Україні був великий урожай, большевики кинули на українські землі десятки тисяч комуністів, які забрали у селян усе збіжжя і відтранспортували його до Росії. Там, де селяни ставили опір, з ними криваво розправилися. Таким робом українське селянство залишилося без основного харчу — хліба.

У наслідок цього весною 33-го року настав страшний голод серед нашого селянства. Люди пухли з голоду й масово вмирали, інші, щоб рятуватися від голодової смерті, йшли до міст, але і там не могли дістати хліба і вмирали на вулицях Харкова і Києва. Подекуди вимерло 50-75 відсотків населення.

Про цей жахливий голод знав уряд СРСР, але не хотів нічого зробити, а його представники просто заперечували, що таке діється.

Українці у вільному світі робили все можливе, щоб поінформувати західний світ і щоб цей світ осудив Москву та дав поміч нашим селянам. Справа дійшла до Найвищої Ради Ліги Народів в Женеві і там була предметом розгляду, як також на конференції Національних Менших у Берні. Українці в Америці внесли петицію до президента Рузвельта. Усі вказували на те, що голод спричинила штучно советська влада з пляном винищити свідоме українське селянство, яке не хотіло піддатися большевицькому режимові.

Але західний світ не зробив ніякої поважної акції, а советські дипломати і їхні прихильники старалися, як могли, зменшити вагу цього злочину. Це найкраще віддзеркалюють сторінки Нью-Йорк Таймсу із того часу.

Тому всі ми повинні тепер докласти старань, щоб у 40-ліття цього голоду звернути увагу на цей злочин Москви у цілому нашому довкіллі. Зокрема добре може це зробити наша молодь у школах та у розмовах чи листах.

Хай, отже, не лише неділя, 25-го березня, буде днем вшанування пам'яті цих мільйонів невинних жертв — але хай цілий рік стане нагодою інформувати неукраїнське довкілля про нищівну політику Москви проти України і її населення — тоді так само, як і сьогодні.

Тарас Шевченко

О святая,
Свята батьківщино моя,
Як поможу тобі в одчаю,
І ти закована, і я...

Скажу тиранам Божу волю,
Не зрозуміють не приймуть.
І на твоїм широкому полі
Камінням вісника поб'ють!

Знесуть високі могили,
І понесуть із словом зла.
Тебе убили, розчавили
І восхвалить заборонили
Твої великі діла!

О Боже, сильний і правдивий,
В Твоїй руці — життя і смерть,
Вдягни у славу свою твердь,
І сотвори святе диво, —
Воскреснуть мертвим повели!

Сторіччя Наукового Товариства ім. Шевченка

У 1973 році святкує наше найстарше наукове товариство 100-літній ювілей існування. Довгі роки це була єдина справді українська наукова установа, що розвивала українську науку. Постала вона у Львові 1873 р. з ініціативи групи українських літераторів і науковців з центральних земель і галичан, тоді коли ніде не було українських наукових установ, а українська мова була заборонена або уживана лише в розмовах, а не в письмі.

І Франко. Фото. 1875.

Наукове Товариство ім. Шевченка мало стати Українською Академією Наук і в тому напрямі воно розвивалося, зокрема коли головою став проф. Михайло Грушевський, широко відомий український історик. НТШ працювало і росло постійно поміж двома світовими війнами на терені Галичини, а коли розв'язали його большевики в 1940 р., воно відновило свою діяльність в 1947 році вже на еміграції.

М. Грушевський

Тепер існують 4 автономні товариства, а це у США, Канаді, Європі та Австралії, але вони об'єднані Головною Радою Наукових Товариств ім. Шевченка, осідок якої є США.

Товариство досі видало 186 томів "Записок НТШ", 32 томи "Бібліотеки Українознавства", 71 том Збірників Секцій, 58 томів Етнографічної Комісії і сотки інших видань. Для наших читачів напевне найбільше відоме видання НТШ — це Енциклопедія Українознавства українською мовою, а в останніх роках також англійською.

НТШ має ряд секцій за науковими спеціальностями, як, напр., математики й фізики, хемії, біології і медицини, філології, історії і т. п., які постійно працюють, улаштовують семінари, видають праці тощо. До них повинні зголошуватися всі молоді українські науковці в вільному світі та доповняти їхні праці своїм знанням і своїми осягами.

У поточному році вся українська спільнота буде відзначувати 100-ліття НТШ у всіх місцях свого теперішнього поселення — слід отже і нашій молоді про це знати.

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

Радослав Жук — модерний архітект

Мабуть один з найвидатніших українських архітектів, який здобув міжнародне признание архітектурного світу, це Радослав Жук, молодий професор на Мекгільському університеті.

Професор Радослав Жук серед пластунок у Торонті

Радослав Жук народився в Україні, ще молодим хлопцем виїхав до Канади. Архітектурні студії закінчив на Мекгільському університеті в Монреалі, а магістерський ступінь одержав в Массачусетському Технологічному Інституті в Бостоні. Він викладав у Бостонському архітектурному центрі, при Торонтонському університеті та при Манітобському університеті. Він тепер займає пост надзвичайного професора ("асошіет професор") на Мекгільському університеті.

В канадсько-українській громаді професор Жук є відомий як творець авангардних українських церков у Вінніпезі, Форт Вілліамі (Тандер Бей) і в Торонті. В англійській громаді професор Жук є знаний співтворець проєктів: Оттавської ратуші, американської амбасаді в Лондоні (Англія) і "Жен Манс"

в Монреалі. Цікавий та барвистий проєкт його оформлення — це павільйон "Світ Дітей" на Світовій Виставці (Експо '67) в Монреалі. Його проєкти були опубліковані в професійних архітектурних журналах Німеччини, Англії, Австралії й Канади, що вважається великим і рідкісним відзначенням для архітекта, а тим більше для української громади; це чи не перший раз в двадцятому столітті, що згадано про українського архітекта (і про українську архітектуру) в професійному журналі.

На запрошення старшо-пластунського куреня "Ті, що греблі рвуть" професор Жук завітав недавно до Торонта, де він виступив зі своїми цікавими ідеями про сучасну архітектуру. Це не перший раз, що професор Жук виступив зі своїми думками. Він викладав на літніх Курсах Українського Католицького Університету в Римі, на пластових таборах "Стежки Культури" та на сходинах літературно-мистецьких клубів. Він також виступав з доповідями на міжнародних конгресах.

"Архітектура — це громадське мистецтво" постійно підкреслює професор Жук. "Архітектура свідчить про культуру даного народу і даного часу — це документ... який віддзеркалює силу і бажання народу". Українська архітектура особливо цікавить та журить молодого архітекта, бо українська архітектура в діаспорі зачасто лише копіює старі стилі, а не шукає нових форм.

Як повинна виглядати українська архітектура? — Вона повинна вживати сучасні матеріали (наприклад — залізо-бетон) і повинна конечно базуватися на сучасних теоріях естетики. Народившись в Україні, але живучи в Канаді, професор Жук зрозумів потребу вплести його українське походження в тканину модерних понять естетики. Минуле й сучасне гармонійно зливаються в його творах. Традиційні луки займають важливе місце в модернім пляні церкви Пресвятої Родини в Вінніпезі. Унікальна краса українських дерев'яних церков грається з формою церкви Пресвятої Евхаристії в Торонті.

Як можна повністю зрозуміти та впізнати архітектуру? Професор Жук радить нам дивитися на вулиці (а не на поодинокі будинки) даного міста як цілість, бо архітектура полягає в гармонії сполучення поодиноких будинків.

З найновіших проєктів архітекта Жука є плян церкви на "Союзівці" та плян на катедрі в Мюнхені.

Що студіювати?

Архітектура

В рубриці "Визначні сучасні українці" у цьому числі "Юнака" пишемо про відомого українського архітекта Радослава Жука.

Напевно не один із наших читачів бажав би піти його слідами та добути подібні успіхи.

Незабаром цілий ряд юнаків і юначок виїде із середніх шкіл та буде стояти перед питанням: що далі? що студіювати?

Багато хто з них знаходять своє особливе зацікавлення щойно пізніше в часі університетських студій, але не одні відчують своє "покликання" вже в юнацькому віці.

Церква Св. Михайла у Тиндалі, Манітоба, Канада

Церква Пресвятої Евхаристії в Торонті проєкту проф. Р. Жука
Світлий ст. пл. Богдан Колос

Саме архітектура вимагає частинно такого "покликання". Як нас інформують пластуни-архітекти (яких передусім на терені Америки доволі вже багато), 90% усіх викладів і курсів в американській вищій школі архітектури є саме із цієї ділянки, і тому треба згори бути

на це приготованим, та мати до цього охоту й здібності. Підставові математичні курси для цієї спеціальності треба брати вже у т. зв. "гайскул", бо вони, як і знання рисунку, потрібні від початку каледжу. Звертають, проте, увагу, що "творчий момент" є надзвичайно важливий.

Студії архітектури в США тривають 5 років, і шукаючи за підходячим "каледжом", кандидати повинні добре розглянути, котра із шкіл, крім тих 5-7 найкращих (Пратт, Гарвард, Корнелл, Массаджусет Інститут Технології) є визнана державою. Від цього залежить опісля іспит, який архітекти, так як лікарі, мусять складати, коли хочуть мати ліценцію та право самостійно працювати.

Але до цього часу перед молодим кандидатом на архітектуру довгий шлях. Кожний із п'яти років вимагає від нього не лише багато праці, але і практики в рисуванні та у композиції проєктів, які є важливою частиною студій. У кожному році студент мусить зробити працю-плян однієї будівлі, чи групи будинків, яка на п'ятому році завершується тезою, що почасти відповідає магістерській праці на інших факультетах. До цих архітектурних праць та остаточної тези треба знати не лише матеріал курсів, але мати також ідеї та мистецьке обдарування. Не менше важливою є у студіях архітектури практика, яку можна набувати лише працею в бюрох архітектів. Ця практика (звичайно у літніх місяцях) і здобування досвіду потрібні для успіху студій і для майбутньої праці. Де б молодий архітект не бажав працювати, передумовою є завжди досвід і показ теки із власними рисунками із цієї ділянки.

Молодий архітект, після успішного закінчення вищої школи, одержує в США титул BARCH та має дві можливості:

1. Працю при державних урядах, містах чи вищих школах у т. зв. "city planning" відділах.
2. Працю у приватних підприємствах — бюрох архітектів.

Після 3 років практики архітект може зголюшуватися до іспиту у стейті, в якому працює, та коли йому пощастить (іспити є звичайно дуже важкі, однак можна їх повторяти) і він здасть за першим разом, дістає ліценцію, а з цим і право відкрити своє власне бюро та виконувати сам плани будівель та інші архітектонічні праці.

Наприкінці слово до наших пластунок. Досі, не зважаючи на те, що всі ми рівноправні — архітектура залишилася у 80% полем праці для мужчин. Проте хто має справжній дар і охоту до цього фаху, може завжди пробувати.

Христина Возняк

У часі 11-ої “Орликіяди” (про яку пишемо в цьому числі) дня 12-го листопада 1972 р. у присутності 389 пластунів і пластунок, учасників і гостей “Орликіяди”, відбулося, крім звичайної програми, ще і рідкісне та особливе іменування.

Голова Крайової Пластової Старшини в США пл. сен. Павло Дорожинський, у супроводі голови Крайової Пластової Ради пл. сен. Ярослава Бойдуника та станичного пластової станиці в Ньюарку пл. сен. В. Воловодюка, передав пл. вірлиці Христі Возняк із 44-го куреня УПЮ-ок ім. Оксани Джиджори в Ньюарку грамоту іменування її гетьманською пластункою-вірлицею.

Оцим найвищим юнацьким ступенем іменував пл. вірл. Х. Возняк Начальний Пластун, пл. сен. Юрій Старосольський, згідно із прислужуючим йому правом, на внесок Головної Пластової Булави.

Пл. сен. П. Дорожинський, передаючи це високе іменування, підкреслив особливі прикмети цієї юначки, завдяки яким вона цей ступінь досягнула. Христя Возняк почала своє пластування у 1961-ому році, коли вступила до роя “Зайчики”. У новацтві перебула до вересня 66-го року, склала три новацькі проби, а відтак почала юнакувати у гуртку “Калина” в 44-ому курені УПЮ-ок ім. Оксани Джиджори. У часі цих п’яти років юнацтва Христя склала три юнацькі проби, здобула 25 іспитів умілости, виконувала ряд діловодств у своєму курені аж до посту курінної включно, відбула 6 новацьких таборів, перейшла підготовчі курси для новацьких і юнацьких виховників, вишкільний табір для юнацьких виховників і “Школу Булавних” — вишкіл провідниць таборів юначок. За свою працю в юнацтві одержала 3 юнацькі відзначення і 3 похвали.

У 1971 році Христя стала впорядницею юнацького гуртка “Маки”, і це допомогло їй здобути 2-гий ступінь КПВ.

Х. Возняк закінчила в 1970 р. курси українознавства в Ньюарку з визначним успіхом і від 1971-го року працює на тих же курсах учителькою.

Тепер вона вже студіює фармацію в університеті в Ратгерс — але це не перешкоджає

їй працювати далі в Пласті на пості впорядниці та заступниці зв’язкової того юнацького куреня, у якому сама перебула довгі роки.

Цілі роки Христиного дитинства і юнакування Пласт був для неї та для її родини на першому місці. Табори, сходини, імпрези, “Орликіяди” (до речі, у 1970 році Христя була вибрана гетьманівною) — усюди можна було бачити Христю та її сестру-близнючку Марту, що пластує не менше завзято та не менше зразково. Батьки Христі — це випробовані приятелі Пласту, які де можуть стараються допомагати пластовій організації, що так цілковито полонила серця та зацікавлення обох дочок.

Тож іменування Христі першою гетьманською вірлицею на терені США було великим пережиттям не лише для неї, але і для її найближчої родини. А нову гетьманську вірлицю це ставить у ряди нечисленних вибраних, а рівночасно у ряди тих, від яких пластова організація та її провід можуть найбільше вимагати та найбільше сподіватися.

Образки з В'єтнаму

Від Редакції: Коли даємо до друку це число "Юнака", найдовша в історії США війна у В'єтнамі закінчена перемирям, підписаним у Парижі 27 січня 1973 р. Ця війна з комуністичним В'єтконгом була предметом протилежних думок і поглядів не лише в Америці, але у цілому світі, а зокрема серед молоді. Дискутовано про неї гаряче часто і пласто́ве юна́цтво, тимбі́льше, що не один із пластунів із США брав у ній активну участь.

Про враження цих безпосередніх самовидців ми не раз писали на сторінках "Юнака". Один із них, за фахом лікар, обрав ці пережиття в особливо зворушливу і гарну форму — коротких, але сильних образків, з яких два ми друкували давніше, а сьогодні, коли В'єтнам в усіх на устах, подаємо інші.

Воєнний звітодавець

Він з'явився між ними вчасним ранком, коли стежа збиралася на розвідку. Ніхто не питав про його ім'я. Для них він був чужим. Стежа приїхала в цілості до В'єтнаму, пройшла бойові христини і за останніх кілька місяців стала повновартною бойовою одиницею. Їм не було потрібно більше людей, а зокрема таких, як він — новоприбулих, недосвідчених, що на них не можна полагати під вогнем. І вони всі вдавали, що зовсім не цікавляться ним.

Гаряча парна джунгля. Стежа з трудом пробивається крізь густе підшиття лісу. На кінці він. Він — воєнний звітодавець. Післали його на журналістичний курс, а потім призначили працювати в редакції військового часопису в Японії. Та він просив, щоб його післали до В'єтнаму. І ось він тут. На шиї в нього висить дешевенький фотоапарат. Такий, як той, що його продають у дрогеріях у США по 10.00 доларів. Але це ніщо, що дешевенький. Важливе, що робить світлини.

Постріл з правого боку! Другий... третій... і нараз — ціла хвиля пострілів. З усіх боків автоматичні кріси. Десь подалі обізався кулемет. Стежа залягла — кожний хорониться, як може, від кулі.

Він заляг за пнем грубого дерева. Довкруги густа джунгля і не видно, що діється. Але можна робити першорядні світлини членів стежі, що близько нього...

— Медик! Медик! — пролунало спереду.

Хтось є ранений. "Медик" — санітет стежі зі своєю торбою пробіг біля нього й подався наперед. Але не перебіг і кількох кроків, як упав поцілений кулею.

Він вискочив з-поза свого пня і рвонув уперед. Треба ж подати допомогу! Що то говорили на вишколі про перев'язування ран?

Їх знайшли поруч себе, мов рідних братів.

— Ось що! — сказав провідник стежі — він був ранений, а медик пішов йому на поміч і сам був поцілений!

— Авжеж! — відповів його товариш. — Але пригадуєш, що він казав? Що коли б йому щось сталося, щоб зберегти апарат!

— Ту дешевеньку скриньку? Ну, хай буде. Передамо її назад до табору!

Санітар Майк

Табір морської піхоти в Хе Сані. День і ніч гримають гармати, не вмовкають. Ворог залізним колом оточив Хе Сань і вже три тижні його облягає. Ніхто не приїздить, ані не виїздить із табору. Усі потрібні припаси скидають із літаків. Тільки пілоти медичних гелікоптерів ризикують власним життям, щоб час-до-часу вивезти кількох найважче ранених.

Майк сидить у бункрі з раненими. Як багато змінилося за тих два місяці, відколи Майк приїхав до Хе Саню! Ось ранений товариш на ношах крізь біль блідо всміхається до Майка. А спочатку хлопці не любили Майка. Не хотіли навіть з ним говорити.

Майк — член релігійної секти, яка забороняє своїм членам уживати зброю. І коли Майка взяли до війська, то післали його на медичний вишкіл. А потім післали санітарем до В'єтнаму, на його ж таки прохання.

Хлопці спочатку думали, що Майк боягуз. Але швидко змінили свій погляд. Де лише починали падати стріли, туди зараз біг Майк із своєю торбою. А найбільше уславився Майк тим, що під найгустішим вогнем виносив ранених у безпечне місце. І тепер Майкова чота нікуди без Майка не рухається.

Заклекотіло надворі, і медичний гелікоптер осів яких 100 метрів від санітарного бункру. Як звичайно, ворог не респектує відзнак Червоного Хреста і починає обстріл із гранатометів. Але в бункрі не звертають на те уваги. Хапають ноші з раненими, що чекають коло виходу, і бігцем несуть до гелікоптера.

Майк ще з іншим санітетом заладували свої ноші до гелікоптера і починають бігти назад до бункру. Гранати падають що раз то ближче. В очах темніє від вибухів. Майк оглядається на бігу. Ось, у дверях гелікоптера не можуть собі дати ради з останнім раненим. Майк завертає на місці і біжить на допомогу.

— Тікай, Майк! — кричать товариші. — Назад до бункру!

Майк немов не чує. Треба ж допомогти тому раненому, щоб гелікоптер міг відлетіти!

Не добіг. Чергова граната обірвала йому обидві ноги.

По полудні медичний гелікоптер евакував Майка до шпиталю в Японії. Але медалью "Срібної зірки" за героїство під вогнем прийняли за Майка його батьки.

Лікар д-р Смит

Доходила друга година ночі, коли перші ракетні стрільна посипались на Суан Лок. Суан Лок — мала військова база. Її залогу становлять два батальйони вояків.

Почувши перший вибух, д-р Смит скотився з ліжка на землю. В поспіху надів шолом і камізельку проти куль та накритися матрацом із ліжка.

Д-р Смит — лікар артилерійського батальйону. Коли його покликали до війська і призначили до В'єтнаму, то Смит не був дуже радий. Не хотілося їхати в чужу країну, на край світу. Але прибувши сюди, змінив свою думку. Має цікаву працю. Коли акція на базі затихає, виїздить у сусідні села. Лікує мешканців, які ніколи досі не бачили лікаря. Не може надивуватися, в яких примітивних умовах тут живуть люди. І майже кожний на щось хворіє. Мають багато таких недуг, про які досі д-р Смит лише в книжках читав. Він лікує їх, і за те всі селяни в околиці люблять і поважають свого "Бок-Сі" (лікаря).

Вибухи хвилює притихли. Д-р Смит зірвався на ноги і біжить до схоронища-бункру. Ще не пробіг і пару кроків, як наглий вибух звалив його з ніг. Ракета влучила в самий бункер. А він же ж повний людей!

Д-р Смит біжить далі. Руками відгортає землю, що присипала людей в бункрі. Витягає ранених...

Д-р Смит на санітарному пункті схилився над раненими. Методично очищує рани, зашиває, перев'язує. Знову починають вибухати гранати в околиці. Треба поспішати!

— Стріляють уже зовсім близько! Тікай-

мо до схоронища! — кричить санітет.

— Ти йди! — спокійно відповідає д-р Смит. — Я не можу залишити цього пацієнта, поки не скінчу!

Американські вояки слухають новинок — нарешті радісна новина — кінець в'єтнамської війни!

Щоразу ближче і ближче вибухають ворожі стрільна...

Коли настав ранок, то ніхто не міг знайти санітарного пункту д-ра Смита. На тому місці, де він був, залишилася лише велика яма...

Йонтек, Ч-ць

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖІ
Теодосія Волошина

Astro Travel Service

2198 BLOOR ST. WEST — TORONTO 9, ONTARIO
Telephone: 766-1118 & 766-1119

- Полагоджує всі справи у зв'язку із спровадженням рідні з України та інших країн Східної Європи.
- Продає квитки на всі літунські, корабельні та автобусові лінії світу.
- Нотаріально завірює всі потрібні документи.

Молоде Перо

ПЕРША СТИЙКА

За гору сонце вже заходить,
Ліс темний спати позинає,
Гузне «добраніч» довкруги
В таборі пластовім лунає.

А я не сплю, лиш одягаю
На себе повний однострій,
Бо перша стійка серед ногі,
Обов'язок сьогодні мій.

Стою на брамі, трохи страшно
Так серед галяви стояти,
Ракуна ж озі, мов ліхтарки,
Мене не годні настрахати.

Пластун — відважний, все буває,
Перемага відвага страх.
Годину стійки так хутенько
Відбуть — не згулась — на ногах.

Хог літо вже давно минуло,
Осінній вітер шелестить
Та милий спомин про цей табір
В мой уяві мерехтить.

Пл. розв. Оріся Городецька

Я написала цей вір 1970 року на конкурс юнацьких дописів у Нью-Йорку і одержала другу нагороду у молодшій групі. Прошу ласкаво помістити його в "Юнаку", якщо буде нагода.

О. Г.

НЕВДЯЧНИЙ

камінь до каменя
об сам спід збиває,
замотає,
підкидає,
і у низ його спускає.
гимаз нижче,
гимраз ширше,
у глибину і він збуває;
гимраз глибше,
гимраз швидше —
про ніщо не пам'ятає.

Пл. вірл. Ксеня Одежинська

"РОЗХОДЖЕННЯ ПОКОЛІНЬ"

Батьки:

...я там був...
...як я був малий...
...я пам'ятаю як...
...ми то так не робили...
...десять миль до школи ходили...
...читав при свічці...
...де є наша молодь?..
...замкніть дикунську музику...
...я би його застрілив...
...ти ще замолодий...
...ти ще не розумієш...
...утни волосся...
... "гіпі" ...
...я тобі казав...
...патлай...
...утни ті патли з очей...
...я через тебе не хочу перед людьми
показуватися...
...витягни руки з кишені...
...у хаті ніхто не свище...
...який ти пластун?..
... "бітник" ...
...говори по-нашому...
...я тобі вже більше не буду казати...
...замкни телевізію...
...покажи свідоцтво...
...я не мав авта...
...випуцуй черевики...
...я вже маю досить...

...іди до мами...
...іди до тата...
...тобі ще молоко під носом не присохло...
...і ти є МІЙ син...
...соромся...
...не горбся...
...ледачий, як пес

Молодь:

...ні...
...чому?..
...завтра...
...пізніше...

...най він піде...
...я не хочу...
...я цього не зробив...
...бо всі це мають...
...усі йдуть...
...лишіть мене...
...не бий...
...відчепіться...
...!?!X..!%!?!!!...

**З одноднівки виданої гуртком УПЮ-ів
“Кажани” у Філядельфії**

Скарги перевтомленої сестрички

Вернулася я із цьогорічного табору з великим задоволенням та енергією. Поперше тому, що табір уже закінчився, а подруге тому, що я вкінці мала нагоду розповісти про свої пригоди сестрички на новацькому таборі. Я ж мала чим похвалитися. Я прожила три повнісінькі тижні разом із іншими сестричками та із цілою гурмою малих крикливих дівчаток без ніяких зайвих випадків чи катастроф.

Пережили ми дитячий плач, сміх, нарікання, радість і багато дитячих збитків. Очевидно, мені треба було про все це розповісти комусь. Розповідала, розповідала, аж доки вже не стало мені сили. І от вирішила я списати дещо, щоб дати язикові трохи відпочинку, принаймні на хвилину.

Перш усього хочу всіх повідомити, що сестричка на новацькому таборі не має ані хвилини спокою. Вона мусить доглядати своїх шість, сім чи вісім новачок кожну хвилину та кожну годину. Сестричка мусить бути нянею, учителькою, мамою, а навіть часом лікаркою. Вона має бути завжди усміхнена і завжди в доброму настрої.

Але ж сестричка є також людиною і тому не є спроможна ходити з усмішкою на устах цілих три тижні, спеціально коли новачки не дають їй ані хвилини спокою. На мою думку, новачки вміють знаменито вимучити свою сестричку. Людина, що приглядається з боку, могла б дуже легко подумати, що новачки переходили спеціальну школу чи брали окремі курси, щоб навчитися, в якому моменті та яким способом дошкулити сестричці. Хто знає — може колись у Пласті буде окрема новацька вмілість “сестричка-дорікачка”? Напевно кож-

на новачка захоче її зложити — але котра сестричка захоче до цієї вмілості приготувати?

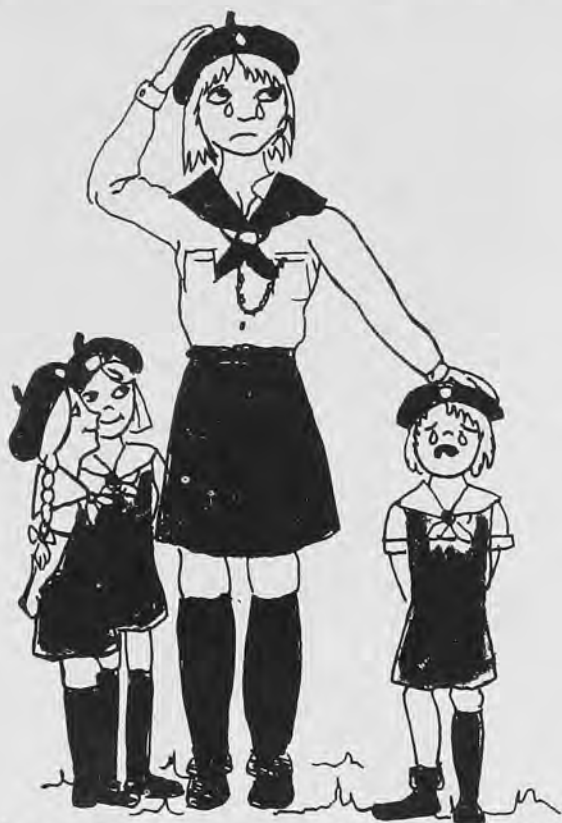
Новачки чомусь завжди “застукують” сестричку в неправильному моменті. Ось тільки що сестричка лягла на ліжко відпочити по

цілоденній біганині, а новачка вже до неї біжить: “Сестричко, сестричко, ходіть хутко. Марта і Ляриса б’ються!” Сестричка зривається на ноги, біжить рятувати Марту від Лярисы чи Лярису від Марти. Коли б сестричка хотіла після нічної тиші вийти туди, де місяць і зорі сяють, де трави шовково шелестять, — її новачки обов’язково тієї ночі мусять бачити духів, відьом та інші подібні страховища. Одна

новачка починає кричати своїм солоденьким голосочком, і вже до того першого голосочка приєднується другий, третій і четвертий, аж доки всі новачки не кричать. Тільки чомусь ці голосочки, які перед хвилиною звучали так солоденько, набирають зовсім іншого тону.

Новачки мають невичерпану можливість пакостити і замучувати сестричок. От напр.: "Сестричко, де мій черевик? Я не можу найти свого черевика!" Щойно просвистів свисток на молитву і сестричка мусить поспішно віднайти черевик. Але як його знайти між блюзками, штанами, купелівками, цукорками, олівцями, овочами, скарпетками та всіма іншими речами, що лежать майстерно покладані купками під ліжком і над ліжком кожної новачки?

А ось другий спосіб...: "Сестричко, Віра плаче". Сестричка іде до Віри і питає її: "Віро, скажи, чому плачеш?" Віра у відповідь ще голосніше хлипає, а сльози скапують з очей перше струмочками, а далі річками. Сестричка пробує щераз: "Віро, не плач. Усе буде гаразд!" Але і це нічого не допомагає. Сестричка вже сердиться і починає промовляти не дуже ніжним голосом: "Віро, перестань плакати, бо дістанеш два мінусики!" Віра далі хлипає. Сестричка вже в розпачі, не знає, що далі робити, і у неї вихоплюється з уст: "Віро, уже перестань, бо сестричка зараз також заплаче!" Ві-

ра ніби пробуджується і усміхається, але сльози ще далі котяться. Сестричка бачить, що виходу немає — прийдеться їй також плакати. І починає... У таборі нікого кращого немає від тієї сестрички, що з новачкою ридає...

Новачки також люблять питати сестричку, принайменше шість разів на день: "Сестричко, що я маю вдягати?" Сестричка спокійно на це питання шість разів відповідає та ще й додає пояснення, чому треба це, а не це вдягнути. Але коли на дворі температура досягає 100 ступенів і літ ілється, немов із дірявого відра, легені наповнені гарячою парою, а кров от-от закипить у жилах — і новачка прибігає до сестрички та питає: "Сестричко, що вдягнути?" — то навіть у сестрички золотий терпець урветься. Сестричка з пересердя трубить слонячим голосом на цілий будинок: "Новачки, уважно слухайте. За десять хвилин буде страшна буря. Прошу всі вікна зачиняти і всю вашу одягу забрати з надвору, щоб вітер її не поніс. Не забудьте зачинити добре за собою двері. Вдягайте на себе найтепліші штани, светери і вітрівки. На ноги натягайте гумові чоботи. Тоді сідайте на ліжка і гаряче моліться, щоб вітер не подув засильно і щоб часом не зірвав даху над вашими головами". Новачки вихром зриваються і біжать до своїх кімнат. Уже чути: "Де мій светер? Чи ти бачила мої чоботи? Швидше, хутніше, буде буря! Я боюся!" Сестричка стоїть хвилину сторопівши, а потім заливається сміхом. І хто тут сказав би, що сестричка не має гумору?

Я можу ще багато розповісти не тільки про новачок, але й про пригоди сестричок. Але моя рука вже дуже втомлена, і я не можу далі писати.

Щоб рука відпочила, я протрушу трошечки язика і цим способом продовжуватиму далі.

Пл. розв. Леся Трипупенко, Філядельфія

(Допис нагороджений третім місцем на Літературно-Мистецькому Конкурсі Вібліотеки Пласту і Рідної Школи у Філядельфії).

Український „Полушен“

(Із одноднівки „Свято Весни“ 1972
у Іст Четгем, США)

Одного літа я мала нагоду побачити муринську вакаційну оселю. Ми перебували далеко від міста та крамниць, і щоб зробити якісь закупи, треба було переїздити попри цю оселю. Вона була зовсім порожня і відносно чиста під час будних днів. У п'ятниці вечорами з'їздилися туди автобуси, наповнені муринською молоддю та їхніми батьками чи провідниками. У неділі вечорами вони відїздили до своїх міст. Цікаво було побачити цю оселю в понеділок рано. Це був прямо один смітник! — повний паперів, баньок і пляшок із соди та пива, паперових горняток, тарілок тощо. Після того якісь люди впродовж двох днів це все вичищували. І дивувались ми всі, як можна зробити такий смітник, — ще і на власній оселі...

В рік після того я поїхала на літній табір на „Вовчій Тропі“. Наша оселя була відносно чиста. Щодня дбали про це дижурні. Ішла підготовка до „Дня пластуна і пластунки“. Ми підготовлялися до ватри, показових упрядів і всього іншого, чим могли б пописатися перед своїми батьками, на котрих ми чекали. У п'ятницю кожний папірець, який „випадково“ тут чи там лежав, був вибираний. І шкода, що ніхто не зробив знімка, як це часом бачимо на реклямах: „перед і після“. Наприклад, цікавим був би знімок оселі перед і по „Дні пластуна“. У понеділок уранці не хотілося очам вірити. І наша оселя була занечищена. Попід кущами були пляшки, півки, горнятка, папери і т. п. Завинила до певної міри управа оселі, бо не було досить півшок на сміття, але, на жаль, завинили і наші гості. Не кінечним було лишати торбу із сміттям на парковій площі! Тверджу, що це сміття кожний міг автом забрати навіть аж додому. Я була розчарована і мала враження, що то лише старша генерація не присвячує уваги „полушен“, що теперішня молодь бореться проти цього сама, але за рік чекала мене нова несподіванка.

На „Свято Праці“ я поїхала на Союзівку. У суботу ввечері була забава. Союзівка була повна молоді — старших було таки багато менше. В неділю рано наш „клаптик української землі“ виглядав також, як смітник. Тут пописалися вже ми, молоді. Я була свідком, як хтось із танцювальної групи, що приїхала тоді з виступом, зі свого автобусу викидав півшки прямо на середину площі на Союзівці. І властиво хто з українців є проти „полушен“ — старші, молоді чи ніхто?

Пл. розв. Мокі Ходновська
44-ий Курінь ім. Оксани Джеджори
в Ньюарку

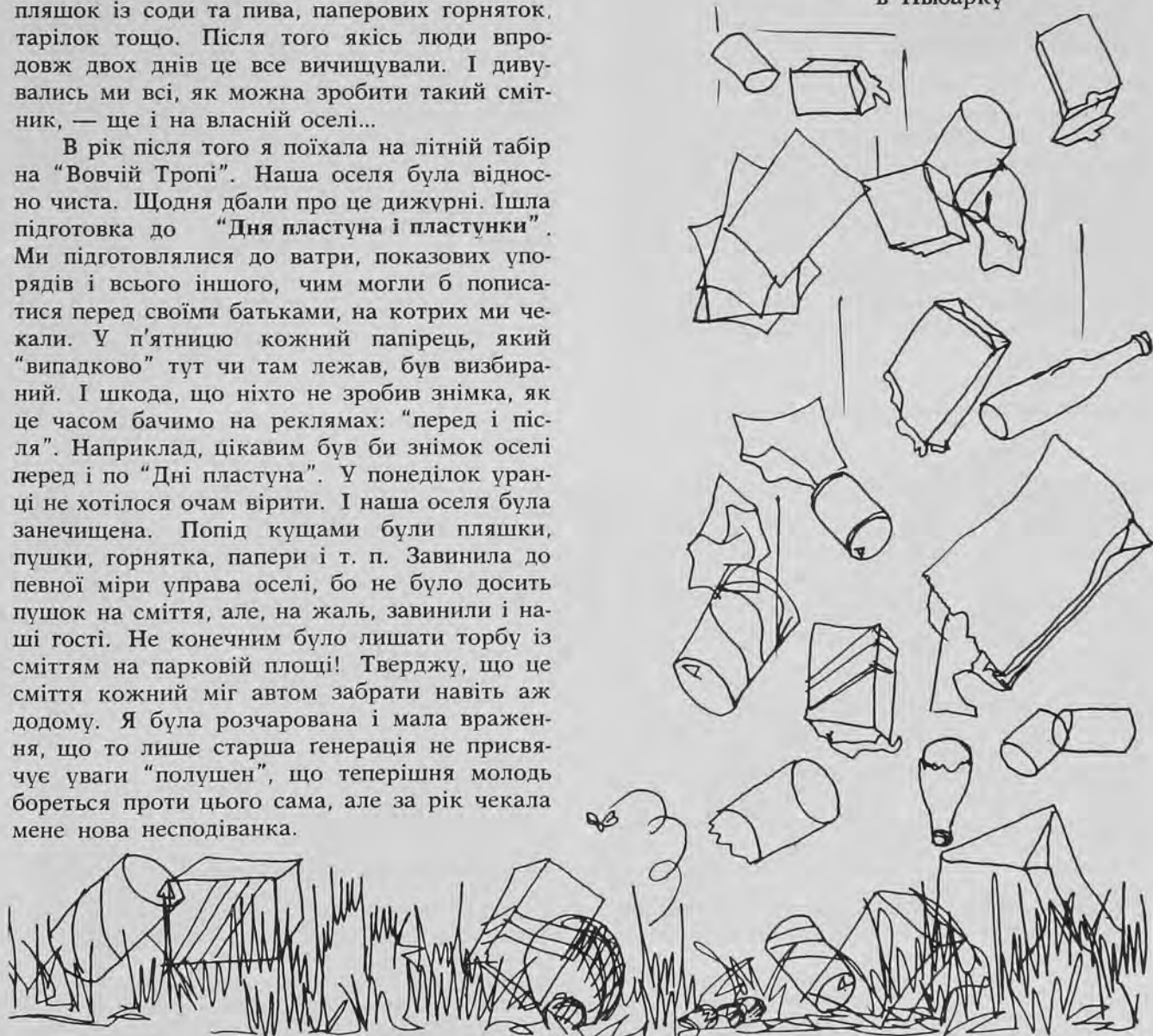

ФОТО-РЕПОРТЕР ПИТАЄ

**ЯКИЙ ТВІР ІЗ СВІТОВОЇ І УКРАЇНСЬКОЇ
ЛІТЕРАТУРИ ЗРОБИВ НА ТЕБЕ ДОСІ
НАЙБІЛЬШЕ ВРАЖЕННЯ?**

**Пл. уч. Уляна
ПЛАВЮК**, чл. 14 Куреня УПЮ-ок в Ст. Кетеринс, Канада, 14 років:

Я ще не читала багато творів із світової літератури, але з того, що я прочитала, найбільше подобалась мені повість Карла Дікенса "Давид Коперфілд". Картини із життя Давида Коперфілда — це у великій мірі картини із життя самого автора повісти, Карла Дікенса. З української літератури подобалась мені фантастична драма Лесі Українки "Лісова пісня". Драму цю я бачила також на сцені. У цій драмі Леся Українка зобразила красу української природи на Волині й Поліссі згідно із легендами, переказами й віруванням українського народу.

**Пл. скоб Нестор
БЛИЗНАК**, 3 Курінь УПЮ-ів в Нью-Йорку, США, 16 р.:

Дотепер я читав переважно оповідання й повісті з пригодницькою та історичною тематикою. З поважніших

українських творів мені найбільше подобалися нариси Василя Стефаника. З американської літератури найбільше враження зробила на мене книжка Джана Стайнбека "Грейпс оф Врат" (Grapes of Wrath).

**Пл. розв. Роман
ЮЗЕНІВ**, 9 Курінь УПЮ-ів в Нью-Йорку, США, 17 р.:

З дотепер прочитаних книжок найбільше враження на мене зробила книжка "Он де Ровд", яку написав Джек Керуек. Читаючи цю книжку, я запізнався із життям бітників. Ця повість започаткувала генерацію бітників і надала тон бітницькому життю в 50-тих роках. З українських творів мені дуже подобалась поема Тараса Шевченка "Гайдамаки".

У першу річницю смерті
св. п.

пл. сен. д-р АННИ ГЕРАСИМОВИЧ

з Манчестеру, Великобританія,

замість квітів на її могилу склав
\$7.50 на дарункову передплату "Юнака"
для неможливого юнака в Англії

пл. сен. Любомир Колтунюк
Денвер, США

ПЛАСТОВА КРЕДИТІВКА в Торонті

на корисних умовах

- дає ПОЗИКИ та
 - приймає ОЩАДНОСТІ.
 - Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.
 - Урядові години:
вівторок і п'ятниця 7-9 вечора.
субота 2-4 по пол.
- Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.

ВЕСЕЛКА

144 Друга Євєню в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)
Tel.: ORegon 4-9576/79-98

Відкрита щодня від вчасного ранку до пізньої ночі.
* Зимні і теплі перекуски, сніданки, полуденки * содові води
* морозиво * солодощі — теж вибагливі, імпортовані
* шкільні і канц. приладдя * українські і чужомовні часописи.
«Веселка» є улюбленим місцем зустрічей нашої молоді!

ПЛАСТУНАМ НА ВУХО

ГОВОРИТЬ РОЗБАНИЧ

Дорогий Розбаничу!

Чи їхати нам на вишкільні табори, і на які?

Змії

Дорогі Змії!

Так, так і ще раз так! Наколи у ваших грудях б'є пласто́ве серце, наколи ви можете і хочете працювати у таборових булавах чи в станицях, їдьте і здобуйте свої виховні ступені. Але візьміть на увагу, що поміж юнацькими літніми таборами і вишкільними є певні різниці. На вишкільні табори ви мусите підготуватися, ви мусите добре знати українську мову у слові й письмі, а також знати дещо з виховної ділянки. На вишкільних таборах ви набуваєте знання і як хтось вибирається на Лісову Школу, водно-літунський табір чи на табір для 2-го ступеня Кадри Пластових Виховників на відпочинок, хай краще зостається дома.

Що я вам би радив, то це Лісову Школу! (порадив би вам Школу Булавних — та боюся, комендантка вас не прийме — а шкода, це найкращий табір — дослівно, одна в одну — гарні).

Про Лісову Школу самі учасники співають:

Поведем табори на Новім Соколі,
Вовча Тропа нам відкрита.
Ми молодії, хлопці лісовії,
Гей! помандруєм край світа.

Лісова Школа і Школа Булавних — це міжкраєві табори для вишколу провідників юнацьких таборів, що рік річно відбуваються, з початком липня, у чудових горах Кетскіл у Гантері, стейту Нью-Йорк. Вишкіл триває 2 тижні, а число учасників обмежене до 32-ох. Щоб бути прийнятим до Лісової Школи, треба внести прохання вже в березні. По перевірці вашого прохання ви одержуєте матеріали, які мусите вивчити та зробити письмовий іспит, на підставі якого приймають вас на Лісову Школу. Одначе, першенство мають ті пластуни, що були вже на Лісовій Школі, але не стали абсолювентами.

Мусите собі вибрати теми до 3-ох гутірок і приготувати їх перед виїздом на ЛШ; а вибір великий, від анатомії і піонерства до радіо-телефонічної процедури, стріляння чи куховарства.

Сама структура табору є інша як юнацького табору; є комендант та інструктори, але засадниче табір (поділений на 4 гуртки) провадять учасники. Кожного дня з-поміж себе вибирають провід: бунчужного, писаря, інтенданта, гурткових, кухаря і інших. Так що кожний учасник має нагоду кілька разів виконувати провідні пости та показати, який буде з нього провідник.

А провідництво, це головна точка ЛШ. Уявіть собі, що колись ви можете мати під своєю опікою 10 чи 50 чи 100 юнаків — а це

Провід та учасники вишколу юнацьких таборових провідників "Лісова Школа" влітку 1972 року. В третьому ряді посередині комендант пл. ссн. Микола Ставничий, поруч нього інструктори вишколу.

величезна відповідальність. Тому і точкування суворе.

Точкують вас не лише комендант і опікуни гуртків (інструктори), але і ваші друзі учасники (часами гостріше, ніж інструктор).

Окрім провідництва, вас точкують також з практичного знання, із гутірок, що ви приготували ще дома, та за участь у практичних заняттях. Матеріали треба знати дуже добре і не боятися проводити заняття. (10 точок — тяжко здобути — але можливо!).

А третя ділянка точкування, це пластова постава, і тут також дивляться на вас як будучого пластового виховника і вимагають більше, ніж від пересічного юнака.

Зарадність, фізична заправка, інтелігенція, товариськість та охота до праці ще нікому на ЛШ не пошкодила.

І Школа Булавних і ЛШ це табори, які ви самі провадите і практично вчитеся кожної ділянки проводу — а інструктори є на те, щоб вам порадили практично та доглянути за вашою працею.

Абсолютентом стає той, хто досягнув певний ступінь у загальному точуванні 3-ох відділів: — провідництва, практичного знання і пластової постави — і після Лісової Школи успішно відбув один цілий юнацький табір на пості виховника.

Кожного року чотири учасники із найвищими оцінками є номіновані Першунами Лісової Школи, їх імена вписують на 10-річну пропам'ятну таблицю.

Коротко, що вас чекає на Лісовій Школі?

Чекає на вас цілоденна прогулянка, надзвичайна теренова гра, теренові змаги, цікаві гутірки, часами голодний день (як кухар не здалий), нічна стійка, дружба та сильний пластовий дух Ідеї. Як колись казав мені комендант друг І. Раковський: "ЛШ це так, як Пласт насправду має виглядати — це є те самовиховання, той пластовий дух..."

Коли ж ви хочете стати новацькими виховниками — їдьте на вишкіл для досягнення 2-го ступеня новацьких виховників.

Перший ступінь (ви всі його зробили у станиці) є необхідний до того, щоб бути прийнятим на вишкіл 2-го ступеня. І не називайте цей вишкіл "Кадра" (сестричка Надя усе пригадує: "Кадра, це гурт виховників, а не табір").

Вишколи тривають переважно 2 тижні. Є багато праці — самозрозуміло, що тяжко помістити так багато матеріалу в такому короткому часі — а все треба записати, а ще більше запам'ятати, бо все придасться пізніше у виховній праці.

На вишколі ви слухаєте гутірок, а згодом практично проводите вогники, ігри та інші заняття, готуєте розповіді, як також мусите укласти і написати 3-місячний плян праці, теренового змагу і прогулянки та вогника. Юнацький вишкіл на 2-ий ступінь є більш-менш такого самого змісту.

Якщо успішно перейдете вишкіл і працюєте виховниками у станиці, одержите 2-ий ступінь Кадри Виховників (КВ). Є ще і 3-ій ступінь для гніздових і зв'язкових.

Говорячи про спеціалізовані табори, не можна поминути водно-летунського табору на острові Стилвотер у горах Адірондак. Там учитеся практичного "водознавства" від канойки до моторівки, першої помочі, плавання, водолаження ("скуба") і літання (якщо другові Лучканеві літак не зіпсується). Хто любить воду — то для нього — там рай на воді (землі?).

Крім цього є ще добрий піонерський табір, спортові табори, різні мандрівні і водно-андрівні табори. Все це табори, що відбуваються на терені США. Тому їдьте на вишкільні табори! Я повторюю вам слова нашого колишнього кошового, друга В. Приймака: "Маєте решту свого життя жити, щоб "заробляти", але ви тепер молоді — їдьте на табори!"

З вітром ідіть мандрувати!

Розбанич

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

Українського Робітничого Союзу

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ПЕРЕДОВОЇ БРАТСЬКОЇ УСТАНОВИ
УКРАЇНСЬКИХ ЛЮДЕЙ В КАНАДІ І АМЕРИЦІ**

Модерні першої класи — забезпечені поліси на життя; Допомога окваліфікованим і немічним членам; Стипендії і стипендійна допомога студіюючій молоді у вищих школах; Дитячі підприємства, таборування і Курси Українознавства; "Народна Воля", "Форум" журнал молоді в англійській мові і відпочинкова оселя "Верховина".

По ближчій інформації пишіть або телефонуйте до місцевих секретарів і організаторів УРСОЗУ, до його головного організатора на Канзасу Анатолія Білоцерківського на адресу: 490 Oka St., LaSalle, Quebec, Canada, Tel. (514) 366-1775 або до Головної Канцелярії УРСОЗУ — 440 Wyoming Ave., Scranton, Pa., U.S.A. Tel. (717) 342-0937.

Олекса Довбуш

Олекса Довбуш — це український Робін Гуд. Проживав він у Карпатах у першій половині XVIII ст. Народився в селі Печеніжин.

У цей час український нарід був у тяжкій кріпаччині, яка ставала щораз тяжчою. Дідичі — власники сіл і кріпаків — знущалися з людей щораз нахабніше, вимагали вже навіть 5-6 днів праці для себе, поводитися жорстоко. Молоді, волелюбні з природи гуцули часто бунтувалися, і тоді єдиним виходом для них було йти в гори. Там була воля, там вони почувались собою. Гуртувались у невеликих групах — 20 до 30. Час-до-часу нападали на багатіїв і мстились за заподіяні кривди, захоплене добро часто роздавали бідним людям, решту забирали і заховували для себе. Їх називали "опришками". Опришки — це перші повстанці, незалежні борці за волю.

Скелі Довбуша в Карпатах

Найславнішим став Олекса Довбуш. Він був незвичайно відважний, моторний і щедрий. Про його пригоди розповідали у цілій країні, творячи при цьому багато легенд. Постать його дала тему до багатьох мистецьких творів — літературних та образотворчих. Ось кілька оповідань про нього.

1. Як почалося Довбушове опришкування

Батько Олекси Довбуша, Василь, жив у комірному у Гаврила Твердюка. Важке життя було в хаті. Наймитів батька примусило шостирічного хлопчину пасти вівці в селі Марківка, а потім гнати їх у далеку полонину аж на Чорногору. Так ходив малий Олекса з пастухами старим плаєм, який за селом Березів стелився широкою полониною аж під Горде.

Старий ватаг не любив Олекси. Знущався

з нього, бив. У часі найбільшої бурі, грому, дощу Олекса мусів шукати загублених овець і на плечах або руках зносити їх до колиби.

Знав Олекса на Чорногорі всі проходи і таємні місця.

Старший брат Олекси наймитував у діди-ча-багатія. За довгорічну службу мав дістати від пана пару волів. Коли ж минув час служби, пан віддав Довбушевого брата до війська.

Щорічно після повороту з полонини Олекса дивився на нужденне життя своїх батьків та сусідів-бідарів і духовно почав бунтуватись проти панів. Коли йому було 20 років, він уже добре пізнав життя.

Одної днини прибіг до нього товариш з Березова і приніс у гори сумну вістку. Брат Олекси, який був у війську далеко на чужині, не витримав і відібрав собі життя.

Олекса Довбуш довго не думав. Як орел злетів він тоді з верховини до Печеніжина, де застав заплакану неньку і дедя. На майдані він побачив, як панський гайдук знущався із селянина. Довбуш довго не думав, схопив кріс, яким досі стріляв вовків та ведмедів, і застрелив гайдука. Потім зібрав хлопців і пішов до двору графа, у якого служив його брат. Олекса вбив графа, палац його наказав спалити, а цілий маєток роздав наймитам і бідним. Із панського добра не взяв собі нічого. Відтоді почалося Довбушеве опришкування. На голос його трембіти з усіх сторін почали збігатися легені. Але до загону Довбуш приймав лише найвідважніших, витривалих хлопців. За давнім звичаєм були там пробні іспити: перехід через кладку з кругляків над прірвою, стріляння в орлів на лету, покладення розпеченого вугілля на долоню.

Одного разу Довбуш учинив напад на екзекутора податків у селі Текучій, Лошака, якому спалив усі документації, у селі Лончині він убив багатого купця-жупника і його майно роздав нуждарям. Олекса Довбуш з найбільш сміливими опришками здобув скарби замку угорського дідича та звільнив людей, які довгі роки мучилися за найменші провини в підземних катушах. Частину скарбів заховали в коморі на Говерлі, а другу — на Кедроватому. Звідти Довбуш з товаришами носили гроші тим, хто найбільше потребував їхньої помочі, або прямо розкидали гроші пляями, якими проходили люди. А з часом з усім люди почали звертатися до Довбуша. Довбуш став народним суддею.

Навчання опришків

Починалося літо. В білій сорочці, засмаглий від сонця і вітру, ішов Олекса Довбуш із своєї колиби на Кедроватім. За ватажком поспішали годні хлопці, дужі, незборні, та ще не навчені опришківати.

Вилискувала Довбушева бартка та горами котилася пісня. Раптом побачили вони великого ведмеда. Усі завмерли, один Довбуш не злякався. Засміявся лунко і гукнув: "Хочу зміряти вашу силу! Хто такий дужий, що цього ведмеда підійме?"

Заклякли хлопці на місці, роти порозівляли, мовчать. Довбуш кепкує: "Що, не можете? Боїтеся?" — А тоді — "Ну, то дивіться!" Схопив ведмеда, як кошени, підняв високо над головою і геть відкинув. Переляканий звір заревів і, не оглядаючись, стрімголов дременув у хащу.

Пішли далі. Бачать — комора у скелі. Ухід завалений величезним каменем. — Довбуш розказав хлопцям, що в коморі, у золотій підземній світлиці, всякого добра видимо-невидимо. Є там золоті та срібні гроші, коштовне каміння, дорогий одяг, а пістолів, крісів, барток — не перелічити. Щоб добути скарби, треба тільки відкрити вхід, відсунути камінь. Як не силкувалися опришки, але нічого зробити не могли. Тоді підскачив Довбуш і однією рукою підняв кам'яну брилу. Зазоріли самоцвіти, засяяло золото і срібло, заблищала зброя. Взяли хлопці, що треба для себе і щоб бідним роздати і пішли, а камінь сам собою став на місце.

Довго блукали горами опришки. Враз дорого перетнуло їм глибоке урвище. Глянеш униз та й дна не видно. Тільки потік шумить десь далеко. Наказав Довбуш зрубати найбільшу ялицю і перекинути її над урвищем, як кладку. Перейшов сам, гукнув опришкам. Було зразу боязно, але перейшли всі.

Радісні повернулися на Кедроватий. Він думав про те, чого навчив сьогодні своїх хлопців.

Месник людських кривд

Було це давно, ще за панщини. Селяни тоді повинні були працювати на пана задарма, із самого ранку до пізнього вечора. А хто ледь запізнився, то тому давали десять палок, наказували вилазити на високий стовп і там сидіти. На полудне він злазить, і йому дають ще десять палок, і знову нагору до вечора сидіти.

Селяни не могли цього терпіти, взяли і

пішли шукати Довбуша. Коли його знайшли, стали прохати: "Ой, брате наш, заступись за нас, у нас пан злий-презлий". Довбуш і говорить: "Ідіть додому і не бійтеся. Я до вас прийду..."

От він зібрав сміливих воїнів і йде до пана. А у пана будинок кам'яний, стіною обгороджений, залізні двері має. Пан став коло вікна з рушницею і цілиться. Тут Олекса вийшов наперед і говорить: "Стріляй, поки стою, а то я зараз поговорю з тобою!"

Пан прицілився, але пострілу не було, бо патрон відказав.

А саме в цей час везли дубові балки. Молодці взяли і міцно прив'язали дуба до воза, а потім як розженуть і як бабахнуть у ворота, і вибили діру. Усі зайшли на подвір'я. Довбуш увійшов у світлицю і до пана говорить: — Ну, що ж, пане, будеш більше так людей змушувати працювати, сидіти на горбі і бити? — Пан на коліна: — Ой, не вбивай мене, Олексо, що хочеш тобі дам! — Ну, то давай мені діжку грошей, а своє багатство роздай людям!

Узяв Довбуш діжку грошей і поїхав далі.

Довбушева криниця

У Тростянецькому лісі, що зветься Катерна, є Довбушева криниця, котру він сам викопав. Із тієї криниці ще п'ють тепер пастухи воду, і на цілу околицю нема здоровішої води, що навіть у найбільші морози не замерзає. Як люди кажуть, у великі морози, що "далі вже й Довбушева криниця замерзне", то ця приповідка пішла від тієї криниці. Кажуть, що давно в цій околиці не було доброї води, а Довбуш як забаг раз доброї води, то сам за одну ніч викопав ту криницю.

УСПІХИ НАШИХ ДРУЗІВ

НОВИЙ ВИСТУП МЕЛЬБОРНСЬКИХ ПОЧАТКІВЦІВ

У неділю, 3-го грудня, 1972-го року, на запрошення філії Української Громади міста Джілонгу (45 миль від Мельборну, Австралія) відбувся авторський літературний вечір, у якому взяла участь і молодеча група початківців, що теж належать до Мельборнського літературно-мистецького клубу. Тож поруч старших членів згаданого клубу виступали й наші молоді автори, знані вже нашим читачам «Юнака». Це були — Леся Шевченко, яка прочитала оповідання «Майбутнє з українським присмаком», Дарочка Федевич прочитала оповідання з княжих часів «Рогніда», Юрко Ткач — опов. «Чому?», Ігор Якубович — «Помста», Марійка Баран — «Казка про царівну» та Катя Ткач — «Пригода в таборі». Із старших авторів виступали: Дмитро Чуб, Таня Волошка, Божена Коваленко та Неван Грушецький. Голова Громади п. С. Дума, який відкрив вступним словом цей вечір, привітавши гостей з Мельборну, щиро дякував усім учасникам, по закінченні запросив всіх їх на перекуску. Це вже був 21-ий авторський виступ Мельборнського літературно-мистецького клубу. У фойє Народного дому цього разу було близько 50-ти слухачів. Перед початком виступів та по закінченні в залі кольпортер Гр. Гусак організував продаж українських книжок та патефонних платівок.

Це був уже п'ятий авторський вечір у гостинному Джілонгу.

В. Г.

НАСЛІДКИ КОНКУРСУ НА ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКИХ КНИЖОК

Уже шостий рік у невеликій Ньюпортській Рідній школі біля Мельборну відбуваються конкурси на читання українських книжок. Цього року в конкурсі брало участь 11 учнів від першої до сьомої класи. Підсумки конкурсу оголосив кер. школи Дмитро Нитченко на святі за-

На світлині: спереду сидять починаючи зліва: Ігор Якубович та Андрійко Ліщинський. У першому ряді, починаючи зліва: Ірена Грушецька, Дарочка Федевич, Арета Підгородецька, Леся Шевченко, Катя Ткач, Юля Рибницька та Таня Ліщинська. Із заду стоять: Олег Шевченко, Юрко Ткач, Зоя Когут, Дмитро Нитченко, Божена Коваленко, Неван Грушецький, Індра Сірко, маляр Цибульський та Ярослав Ліщинський. Відсутні на фото: Марійка Баран, Кость Гімелрейх, а з молодших: Оля Гралюк, Петро Хома, Марійка Орфіній та Катя Моравська. Фотографував Василь Фокшан на авторському вечорі у Мельборні 21-го травня 1972 р.

кінчення школи 17-го грудня 1972-го р. Отже, протягом року учні прочитали 112 книжок, що мають 3756 сторінок.

Перше місце здобув учень 4-ої класи, де навчає вчителька-пластунка Аделя Стахів, **Петрусь Чачунь**, що прочитав протягом року 22 книжки, які разом мають 881 стор.

Друге місце — учень 4-ої класи **Яків Шмалко** — що прочитав 17 кн. на 815 стор.

Третє місце із тієї ж класи має учениця **Марійка Магур**, що прочитала 5 кн. на 354 стор.

По другій класі перше місце має **Володимир Страган** за 22 кн. (339 стор).

Друге місце в тій же класі здобув

Віктор Голуб за 13 кн. (301 стор.).

Третє місце здобула учениця тієї ж класи **Ганя Шкварок**, прочитавши 8 кн. (175 стор.).

Усі ці учні, що здобули перемогу в конкурсі, дістали коробки шоколадних цукерків або автоматичні ручки на кілька кольорів, а також кожний з них одержав цікаву українську книжку. Кошти для нагород були придбані під час цьогорічного Двомісячника української книжки, коли при допомозі школи та одного з батьків (п. П. Нікода) продано книжок на 104 долари, а 20% з цієї суми придбала школа, що й дало можливість придбати всі згадані нагороди.

В. Г.

ПРИСДНАЙТЕ «Юнакові» в цьому році одного ПЕРЕДПЛАТНИКА!

**ПІДГОТОВЛЯЄМОСЯ
ДО ПЛАСТОВИХ ПРОБ**

**ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ В ПИТАННЯХ
І ВІДПОВІДЯХ**

1. Що це є чорнозем?

Це дуже родюча (урожайна) земля.

2. Що вирощують на українському чорноземі?

На українському чорноземі вирощують збіжжя, головню пшеницю та цукрові буряки. Є також багато садів і всякої городини.

3. Які важливі копалини (підземні багатства) знаходяться в українській землі?

В українській землі знаходяться: вугілля, залізна руда, нафтова ропа, манган, природний газ та інші мінерали (як нікель, сірка тощо).

4. Де видобувають вугілля?

У Донецькому басейні, на правому березі середнього Дніпра та у Львівсько-Волинському басейні.

5. Де є залізна руда?

Залізна руда є на Криворіжжі, в околицях Кременчука та на Керченському півострові.

6. Де є манган?

Манган є біля Нікополя, на Кубанщині і в Карпатах.

7. Для чого потрібний манган?

Він потрібний для витоплювання сталі.

8. Де нафтова ропа?

Нафтова ропа є на Підкарпатті, на Півкавказзі та в Полтавській, Сумській і Чернігівській областях.

9. Де є найбільша рафінерія нафти?

Найбільша рафінерія нафти в Україні є в Дрогобичі на Підкарпатті.

10. Де є і як зветься найбільша електростанція?

Найбільша електростанція є на Дніпрі нижче порогів і вона зветься Дніпрельстан або Дніпрогес.

11. Де є найбільше земного (природного) газу?

Найбільше природного газу є в Дашаві біля Стрия на Підкарпатті.

ХРОНІКА

ОДИНАДЦЯТА ПЛАСТОВА ОРЛИКІЯДА В США

ХІ-та Пластова Орликіяда, яка зібрала учасників із 14 пластових станиць на східному побережжі США, відбулася в днях 11 і 12 листопада 1972 р. на "Союзівці". Перейшла із звичайною щорічною програмою, до якої цим разом включе-

но ще і велику забаву для пластового юнацтва. В Орликіяді брало участь 188 юначок і 114 юнаків, які змагалися у 20 дівочих та 16 хлоп'ячих загонах.

У висліді Орликіяди, яка складалася із іспитів та мистецьких виступів, перше місце серед загонів юначок здобув загін ч. 13-ий 44-го куреня УПЮ-ок ім. Оксани Джиджо-

ри з Ньюарку, друге місце — загін ч. 17 із 42-гого куреня ім. Олени Завісної з Йонкерсу та загін ч. 29 50-го куреня ім. Оксани Лятуринської у Вашингтоні, а третє місце — загін ч. 5 із 26-го куреня ім. Олени Степанів в Джерзі Сіті.

Серед юнаків перше місце здобув загін ч. 22 самостійного гуртка УПЮ-ів у Балтіморі, друге загін ч.

Гетьманіч і Гетьманівна Х-ої Орликіади із 1971 року пл. вірл. Христа Роговська та пл. скоб Юрій Головінський сидять в оточенні кандидаток на гетьманівну 1972 р.

34 із 3-го куреня ім. Івана Мазепи в Нью Йорку, а два треті місця припали загонам із 9-го куреня ім. Святослава Завойовника з Нью Йорку

та із підготовчого куреня УПЮ-ів у Вашингтоні.

Гетьманівною ХІ-ої Орликіади стала пл. розв. Любов Мостова із

Гетьманівна пл. розв. Любов Мостова і Гетьманіч пл. розв. Андрій Чировський промовляють до присутніх.

Світлинні виконала: ст. пл. Люба Мазяр

20-го куреня УПЮ-ок в Ньюарку, а Гетьманічем — пл. розв. Андрій Чировський із 5-го куреня УПЮ-ів в Ньюарку.

ПЕРШИЙ ПЛАСТОВИЙ ЛЕЩАТАРСЬКИЙ ТАБІР В ІТАЛІЇ

Важко повірити, що ми всі уже знову у своїх домах у США. В ушах ще голосно бринять голоси італійської мови та трохи ніжніший шепіт падаючого снігу і скрипіт вигострених лещат.

25-го грудня м. р. група 39 пластунок і пластунів та гостей від'їхала літаком з летовища в Нью Йорку на пластовий лещатарський табір, організований куренями УПС і УСП "Бурлаки" та УСП "Шостокрилі", до малого містечка в Італії п. н. Червінія, недалеко славної гори Маттергорн у високих Альпах.

Подорож була довга, але приємна. Ми в Амстердамі пересіли на менший літак до Женев, а там уже чекав на нас автобус, яким, заправивши наші речі та лещата, ми вирушили вкінці на місце таборування до Італії.

Вузькими та крутими дорогами їхали ми вище та вище, аж тут за одним великим закрутом з'явилася найвища гора в Альпах Монт Блян. Вид цієї гори зворохобив усіх ухопити фотографічні апарати. В дальшій дорозі ми їхали дуже довгим тунелем під самою горою Монт Блян і здавалося, що ми під хмарами, а автобус драпався все вище. Нарешті надвечір заїхали ми до села недалеко Червінії до нашого приміщення-пенсіону.

Група пластунок і пластунів та гостей перед відлетом на лещатарський табір до Європи.

Усі, хоча перевтомлені довгою дорогою і зміною часу, нетерпеливо чекали ранку і їзди на лещатах. Не хотілося нікому вірити, що ми в Європі — по другому боці океану. Після вечері відбулося відкриття табору. Провідником цілої групи був Орест (Гоґо) Слупчинський, коменданткою пластунок ст. пл. Галя Мілянчик, а комендантом пластунів ст. пл. Орест Стецяк, бунчужним ст. пл. Юрко Маринюк, писарем ст. пл. Ірка Зеленська, а хронікарем ст. пл. Юліяна Осінчук. Цього вечора колесив нас до сну церковний дзвін в нашому селі, що вибивав години.

У середу 27-го грудня в 6-тій годині ранку кілька із нас відважні-

ших почали щоденне гартування бігом однієї милі по свіжому снігу. Було ще зовсім темно, і наш біг досвіта викликав гавкіт псів та піяння когутів.

Опісля збиралися, ставали до збірки з молитвою, слухали наказу і після снідання автобусом їхали на лещатарські з'їзди до Червінії. Програма дня була майже все така сама, а все ж щодня здавалося, що все інакше. Снігу було дуже багато, бо він щоденно падав і навіть присмню було часом упасти в цей пух.

Рано ми виїжджали високо вгору, а по дорозі часто співали наші улюблені українські пісні. Виїхавши

на першу зупинку, лещатарі ділилися на групи, відповідно до своїх уміlostей, а інші їхали ще вище, до Плято Роса на 3480 метрів.

А проте, на обіди чи перерви усі зустрічалися, часто зовсім випадково в одному місці. Де б ми не були, ми завжди співали, і часто на нас звертали увагу люди та питали, хто ми та звідкіля. Кожний за смакував собі щось особливе із доброї італійської "кухні", а всі однаково захоплювалися славною італійською кавою "капучіно". Розуміється, ми трохи ходили по маленьких крамничках Червінії, щоб купити пам'ятки і картки для родини і знайомих. Частенько мали проблему порозуміння з населенням, яке не знало англійської мови, лише італійську та часом французьку. Кілька із нас виручувало інших французькою мовою, а в багатьох випадках ми порозумівалися просто на "миги". Вечорами ходили на короткі мандрівки або просто балакали й співали.

Новий рік зустрічали ми в нашому пенсіоні з веселою імпровізованою програмою.

Під час нашого табору загостили до нас пластуни з Риму — провід-

Гора "Червіно"
освічена сонцем

ник пластової групи ст. пл. Тарас Лончина і ст. пл. Борис Лончина.

З причини постійного снігопаду ми могли бачити лише найближчі гори. Одного передполудня хмари впали, появилось сонце і величний скелястий вершок гори "Червіно" заблищав до нас освітленим льодом. Долом сунули хмари та стелилися по горах, як "янгольське волосся".

Як звичайно, приємні дні минають хутко, отак хутко минув 2-гий січня, і ми раннім ранком виїхали в поворотну дорогу автобусом до Женеви. Переїжджаючи осередок Женеви, бачили головні вулиці, парк

та одну мить славне женеvське озеро. А там уже летовище і відлет. Коли літак підносився, ми ще раз глянули прощально на Альпи.

Хоча табір тривав досить коротко, спомини його напевно залишаться в усіх надовго. Нові гірські краєвиди, атмосфера Європи, прекрасні лещатарські з'їзди та товариський дух у нашій групі дали кожному учасникові велике задоволення, а Пластові перший вдалий лещатарський табір в Європі.

Сподіємось, що в наступному році буде такий знову.

Ст. пл. Юліана Осіччук

Різне та цікаве

МОЖЕ І ВИ СПРОБУЄТЕ?

Англійський скавтський журнал "Скавтер" подає, що одна із скавтових груп, а це група в Брекнел, Беркшайр, шукаючи чогось надзвичайного для програми літньої зустрічі, ухвалила улаштувати світові змагання у стрілянні горошком.

Зліва чемпіон світу стріляння горошком Кен, справа Дейвід Барнс.

Змагання виявилися дуже успішними і викликали широке зацікавлення серед скавтів.

Чемпіонами світу у стрілянні горошком стали: Кен Фрумантел, що досягнув віддаль 85 стіп та у молодшій групі до 11 років Девід Барнс. Обидва вони походять з Брекнел у Беркшайр, Англія.

ВІД СТИЛОСА ДО ОЛІВЦЯ

Серед численних звичайних речей, що оточують людину, олівець має свою історію, яка сягає у сиву давнину.

Знаряддя письма змінювались і вдосконалювались залежно від еволюції матеріалів, на яких писали. Спочатку людина мала лише каміння і тому користувалася твердими гранітними паличками — різцями, які залишили для нащадків позначки на скелях і на стінах печер. Пізніше появились загострені дерев'яні палички. Кілька тисяч років тому ними записували на глиняних плитках закони та важливі події.

В Італії, Франції, Англії, Іспанії та інших країнах у XI столітті ролю олівця виконували палички з олова (по-німецьки олівець називається "бляйштіфт" — олов'яна паличка). Вони залишали ледве помітний слід на папері і дуже брудили руки. Тому їх уставляли у шкіряне покривальце, дерев'яний або металевий держак, чи навіть тростинку.

Перший олівець з графітовим кінцем виготовлений був в Англії, вневдовзі після відкриття покладів графіту в 1565 році, які довгий час видавалися єдиними у світі (назва графіту від стародавнього грецького слово "графо" — пишу).

Революцію у виробництві олівців зробив француз Конте, який 1795 року винайшов і застосував нову методу виготовлення графітових вкладів — змішування графітного пилу з липкою глиною. Це, крім усього, позбавило чистографітові писальця головного їх дефекту — ломкості.

Тепер у світі виробляється близько 370 видів олівців понад 70 різних кольорів та 18 ступенів твердості. Є олівці-ліліпути, олівці велетні, які треба тримати обома руками. Звичайним олівцем можна провести лінію довжиною майже 6 тисяч метрів.

ЦІКАВА СИСТЕМА ЗАПАМ'ЯТУВАННЯ НОМЕРІВ

Ця система є мало знана, але надзвичайно корисна для тих, що вивчать, а для цього потрібно добре знати українську мову та досить багато практикувати (вправляти).

1. Кожне число має дві або три букви, так як подано нижче. Треба вивчити напам'ять, яке число має які букви.

- 0 = Р—Ю
- 1 = Д—Т
- 2 = Н
- 3 = М—З—Ж
- 4 = Ч—К
- 5 = Л
- 6 = С—Ш—Щ
- 7 = Х—Ф
- 8 = В—Г—Ц
- 9 = Б—П

2. Слова з цих букв можемо творити, додаючи: А, Е, Й, І, Ї, И, Я, О, У, Є, Ь.

3. Спробуйте якоюнебудь своєю метою запам'ятати поданих нижче 20 чисел в такім самім порядку, як вони тут написані, за дві хвилини і написати їх на папері.

4. А тепер порівняйте, як це легше можна зробити, маючи заучену систему, подану під точкою 1. Треба тільки добре збудувати слова і речення. І так, за системою, повинно бути так, як я подаю, або подібні відповідні слова й речення:

В О Д У Н А Л И В А Ю
8 1 2 5 8 0

І К А Ж У Щ О Є Т Е П Л О
 4 3 6 1 9 5
 Х А Т А Г О Р И Т Ь Я П Л А Ч У
 7 1 8 0 1 9 5 4

5. Також легко є запам'ятовувати за цією системою числа телефонів. Напр., число телефону Петра є: 990-2615.

За системою — укладаю речення: **ПаПіР** є **На СТОЛі**. (Треба уявити, що Петро пише на нім).

9 9 0 2 6 1 5

Часами тяжко збудувати слово чи речення. Але найважніше, щоби речення були добре оформлені і мали легкий до запам'ятання зміст. Вправляйте цю систему, а побачите, що вона принесе вам багато задоволення, коли треба буде запам'ятати багато чисел.

Пл. розв. Карло Собенко (Аргентина)

ЗАГАДКИ

Подав Вуйко Влодко

ШЕВЧЕНКІВСЬКА ЗАГАДКА

Із нижче поданих 40 складів скласти поземо назви 9 поем Т. Шевченка. Рядки 3, 8 і 10-ий виповнити висловами і назвами з таких поем чи віршів Т. Шевченка:

3 (рядок) "Минають дні, минають ночі..."

8 (рядок) з поеми "Гайдамаки":

"Од Києва..."

Лягли ляхи трупом".

10 (рядок) слово із чудового вірша "Садок вишневий коло хати..."

13 рядок: Прибране ім'я одного із героїв "Гайдамаків".

1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							

Коли правильно виповните усі поземні рядки, середущий рядок, читаючи його доземо, дасть назву ще однієї поеми Т. Шевченка. Склади:

БО, ВА, ВІТ, ГА,
 ГА, ГА, ГИ, ДА,
 ДАЙ, ДО, ЗА, ЗЛО,
 І, КАТ, ЛАЙ, ЛИТ,
 ЛІ, ЛІ, МА, МА,
 МИ, МО, НА, НІ,
 ПЕТ, ПЛУ, ПО, РИН,
 РУ, РУСЬ, СУ, СЯ,
 ТА, ТИ, ТРИ, ТІВ,
 У, ХУС, ЧИ, Я.

ШАХОВИЙ КОНИК

ВЧ	і	БО	*і	РИ	ЛИ	ТЕ	СЛА
ПО	О	ЕН	ВАМ	РЕ	ВАМ	ГО	ЦА
ТІ	ШЕ	СЯ	КР	КО	РІ	ВА	ВАМ
ОЮ	ВДА	КУ	РАС	ПО	НІ	НЕ	СВ
Е	ТЕ	ИГ	ЗА	ВЕ	ЛЯ	БОГ	СИ
ПРА	ВАС	ЗА	МА	ТА	ГОМ	ЯТ	ЗА
РІ	ГА	ВА	ЛИ	ТІ	КАВ	ВО	БО
СЛА	ВАС	БО	КАЗ	і	КІ	БУ	АЯ

Починаючи від складу, позначеного зіркою, відчитати, ідучи слідом шахового коника, вірш, назву його та автора.

**Чи Ви вже вирівняли
 передплату?**

ДО НАС ПИШУТЬ:

Хочу повідомити Вас, що я дуже люблю читати "Юнака". Заслуга і похвала належить в першій мірі Редакції і дописувачам. На жаль, мушу ствердити, що наші діти не дуже охоче читають цей журнал. Яку пораду Ви можете нам дати, щоб заохотити їх читати цей гарний журнал? Вміють читати, а не хочуть. Важаю Вам, щоб Ваша праця увінчалася успіхом. — Усе зичлива Вам — Мама пластунів

● Подруго Редакторко!

У першу чергу поздоровляю Вас і дуже дякую Вам, що Ви помістили в "Юнаку" усі мої дописи.

Дуже цікаво було мені і моїм друзям читати "Цікаві задачі з фізики", що їх подав пл. уч. Марко Горбач у жовтневому числі "Юнака" за 1972 р. Нам було б цікаво, коли б у кожному числі "Юнака" було щось подібне не лише з фізики, але і з хемії, математики, електроніки та й такі речі, що були б корисні в щоденному житті.

Щоб допомогти Вам у Вашій праці я подаю Вам мою ідею, яка може зацікавить інших друзів, що читають "Юнака". Це є система вивчення і запам'ятовування чисел. Якщо Ви думаєте, що це цікаве, опублікуйте. Поздоровляю Вас пластовим окликом: Скоб!

Пл. розв. Карло Собенко
Буенос Айрес, Аргентина

● Дорогий Друже!

Дуже дякуємо за листа і за "цікаву систему...", яку містимо на іншому місці. Радіємо, що так пильно читаєте в Аргентині "Юнака", і будемо старатися подавати більше технічного матеріалу, який, напевно, буде для всіх юнаків цікавий.

● До Редакції "Юнака"

Дорогі Друзі! Хочу погратулювати Розбаничеві за його статтю "Що зробити, як дівчина попросить тебе як ескорта на свій деб'ют?" Та стаття має багато влучних зауваг і думаю, що не одному юнакові відчинилися очі, коли її прочитав. Справа деб'юту є дуже важлива тепер в українському суспільстві. Маю надію, що в "Юнаку" будуть далі поміщувати статті на актуальні справи в суспільстві. Вітаю Вас. Скоб! Деб'ютантка.

До
Редакції "Юнака", Торонто

Просимо виправити помилкову інформацію, що поміщена у грудневому числі "Юнака", ч. 12 (112), 1972, стаття ст. пл. Богдана Колоса п. н. "Телемайстерня "Тітка-Квітка" — успіх пластунів".

Стаття, починаючи вже від наголовка, неправильно інформує читачів, бо заслугу існування програми у телевізії приписує тільки пластункам. А в телемайстерні "Квітка" працюють не тільки пластунки, також і члени інших молодечих організацій. Скоб!

Пл. сен. І. Яців

Замість квітів на могилу
нашої улюбленої Бабуні

бл. п. ОЛЬГИ СЛИЖ

складаємо \$25.00 на фонд дарункових
передплат "Юнака" для незаможних пластунів
ст. пл. Око і ст. пл. Євген Грицаки, Принстон, США
ст. пл. Рута і пл. юн. Христия Панчуки, Чикаго, США
та пл. новачка Мартуса Самотулка, Принстон, США

Замість квітів на могилу
св. п.

МАРІЇ ПАНЬКІВСЬКОЇ

склали на пресфонд "Юнака"
\$25.00 — пл. сен. Ольга і Микола Кузьмовичі
\$25.00 — Оксана і інж. Богдан Раки
\$25.00 — Марія і Микола Савицькі
\$10.00 — Олена Федак-Шепарович
усі з Нью-Йорку та околиць, США

Замість квітів на могилу
св. п.

пл. сен. ПЕТРА ШКУРАТА

з Торонта
склали на пресфонд "Юнака"
\$20.00 — пл. сен. Андрій Харак
\$20.00 — Стефанія і Остап Романюки
\$15.00 — Галя і Михайло Хлопецькі
\$15.00 — Дарія і Степан Голики
усі з Торонта

Замість квітів на могилу
бл. п.

ст. пл. ОРЕСТА ЧУМАКА,

що упокоївся на 22-му році життя
дня 17-го грудня 1972 р. у Вінніпезі,
склали на пресфонд "Юнака" його друзі,
колишні члени гуртка "Бобри", до якого
належав Покійний — по \$10.00

Ярема Шулякевич, Орест Мартинювич,
Іван Федорків, Борис Генгалло, Мирон
Мазур, Радомир Білаш —
усі з Вінніпегу

Замість квітів на могилу
бл. п.

ст. пл. ОРЕСТА ЧУМАКА з Вінніпегу

\$15.00 призначено на пресфонд "Юнака"
із частини збірки на поминальному обіді
в Інституті Просвіти у Вінніпезі

**СПИСОК ДАТКІВ
НА ПРЕСОВИЙ ФОНД «ЮНАКА»,
що вплинули до 7 лютого ц. р.**

США:

Члени КПСтаршини, Нью-Йорк, замість квітів на могилу сл. п. Якова Парахоняка, Батька Красвої Комендантки Пластунок у США, пл. сен. Слави Рубель	100.00
Замість квітів на могилу сл. п. Марії Паньківської склали на пресфонд «Юнака»: по 25.00 — Оксана і інж. Богдан Рак, Марія і Микола Савицькі, пл. сен. Ольга і Микола Кузьмовичі, \$10.00 Олена Федак, Нью-Йорк, США, разом	85.00
пл. юн. Софія Коропей, Лінкольн	7.50
пл. юн. Віра і Христя Воловодюки, Нью Провіденс	6.00
пл. юн. Анна Оргинська, Бронкс	5.00
пл. юн. Наталя Литваківська, Гері	2.50
пл. юн. Тоска Кекіш, Чикаго	2.50
пл. юн. Оля і Михайло Грицеляки, Рочестер	2.50
пл. сен. Ксеня Генгало, Філадельфія	2.50
пл. юн. Христя Панчук, Чикаго	2.50
пл. юн. Ігор Школяр, Ірвінгтон	2.50
ст. пл. Андрій Филипович, Чикаго	2.50
пл. юн. Оксана і Ірина Юнки, Джонсон Сіті	2.00
ст. пл. Марта Ліскевич, Воррен	1.75
пл. юн. Ліда, Марта і Зенон Сушки, Балтімор	1.50
пл. юн. Дарка Калущка, Парма	1.24
пл. юн. Артур Белендюк, Аппер Монтклер	1.00
пл. юн. Марта Бойко, Ірвінгтон	1.00
пл. юн. Ярослав Рінник, Нью Бронсвік	1.00
пл. юн. Наталка Курилко, Нью Провіденс	1.00
Разом	232.99

КАНАДА:

Замість квітів на могилу бл. п. ст. пл. Ореста Чумака з Вінніпегу склали датки колишні члени юнацького гуртка «Вобри» по \$10.0. — Ярема Шулякевич, Орест Мартинович, Іван Федорків, Борис Генгало, Мирон Мазур і Радомір Білаш, усі з Вінніпегу, \$15.00 — частина із збірки на поминальному обіді в Інституті Просвіти, разом	\$75.00
Українська Народня Каса в Монтреалі	50.00

ст. пл. Ігор Комарницький, Іслінгтон	6.00
пл. юн. Марта Вибики, Торонто	6.00
ст. пл. Роксоляна Кручова, Монтреаль	5.00
пл. юн. Володимир, Марта і Рома Голики, Торонто	5.00
пл. юн. Орест Мороз, Едмонтон	4.00
пл. юн. Рома і Христя Голинські, Іслінгтон	4.00
пл. юн. Оксана Пришляк, Іслінгтон	2.50
ст. пл. Борис і пл. юн. Марта Шепертицькі, Вінніпег	2.50
ст. пл. Орест і пл. юн. Ігор Говди, Едмонтон	2.50
ст. пл. Ореста і пл. юн. Ростислав Заяці, Монтреаль	2.50
ст. пл. Зенон і пл. юн. Андрій Лебеді, Торонто	2.50
Тарас Грицина, Торонто	1.00
пл. юн. Роман Дранжевський, Монтреаль	1.00
пл. юн. Лев і Оксана Винницькі, Торонто	1.00
пл. юн. Богдан і Ірина Дичківські, Торонто	1.00
пл. юн. Степан Сомбик, Ошава	1.00
пл. юн. Орест Кобилянський, Стоні Крік	1.00
Канада разом	\$173.50

ЗАГРАНИЦЯ:

Члени Пластової Станиці Сідней, Австралія:

\$4.25 — Х. Кушнірук, \$2.45 — П. Валіхновський, по \$1.20 — Л. і Р. Москалі, І. Демяненко, Р. Якубовський, Ю. Кошарський, по \$0.63 — О. Кошарик, П. Тимоць, В. Гарков, О. Козак, Х. Брецько, Х. і Г. Бурковські, Ю. Гуньовський, І. Фільварків, С. Гошовський, М. Іванчук, І. Моравецький, В. Сакалюк, А. Сивак, Б. Війтович, Н. Ляляк, разом	\$21.00
пл. сен. Василь Ісаїв, Аахен, Німеччина	4.87
пл. сен. Ольга Пендюк, Лондон, Англія	2.31
Заграниця разом	28.18
Разом у цьому списку	\$434.17

● Усім жертводавцям складасмо на цьому місці нашу щирю подяку за їхні датки на пресфонд «Юнака». Ці датки допомагають нам у великій мірі продовжати наше видавниче діло.

● Усіх тих, що в цьому році ще не склали своїх датків на пресфонд «Юнака», прохасмо зробити це як найшвидше.

● Ще сьогодні вишліть свій даток на пресфонд «Юнака»!

ХТО ЧЕРГОВИЙ?

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

Зв'язкова 14-го куреня УПЮ-ок ім. О. Теліги у Філадельфія ст. пл. Марія Леськів просить справити дві помилки, які закралися у висліді змагів на ЮМПЗ, поміщених в «Юнакові» ч. 1/73, ст. 25:

1. Спортові змагання: Плавання 50 ярдів, молодші юначки друге місце: Н. Кічула (14 К. УПЮ-ок Філадельфія).

2. Виставка юнацької творчості: перше місце: 14 Кур. УПЮ-ок ім. О. Теліги, Філадельфія.

Просимо вибачення в юначок із 14-ого куреня і дякуємо їхній зв'язковій, що звернула нам на це увагу!

Редакція «Юнака»

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ і ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?

ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!

Щадити щоденно учись!

Як будеш студент,

Той долар, той цент

Тобі допоможе колись

Здобути знання, прожиток, ім'я!

● ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ «Самопоміч» платить 5%, ДИВІДЕНДИ.

● КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є

Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

ПРАЦЯ і ОЩАДНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ВАШУ МАЙБУТНІСТЬ!

● Ощадністеві
вклади без права
виписувати чеки

● Термінові вклади
(більші суми)
на 2 і більше років

5 $\frac{1}{2}$ %

6 $\frac{1}{2}$ %

- Студійні ощадністеві вклади на 7%!
- При виплатах уживайте наших чеків!
- Дасмо позики на догідні сплати!

Складайте Ваші ощадності
у кредитовій кооперативі

»БУДУЧНІСТЬ«

Buduchnist (Toronto) Credit Union Ltd.

140 Bathurst Street — Toronto 2-B, Ontario
Phone: 366-9863 & 366-4547

**Друкарня
КИЇВ**

виконує
всю
друкарську
роботу.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

Хто з Вас подорожує

- літаком
 - кораблем
 - поїздом
 - автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро

МАРКІЯНА КОГУТА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2445 A Bloor St. W., Toronto 21, Ont., Canada

Ціна: 75 центів RETURN POSTAGE GUARANTEED

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

В Пластовій кооперативі ПЛАЙ

PLY CO-OP LTD., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЛАСТОВІ ВІДЗНАКИ

- новацьких роїв і гнізд
- юнацьких гуртків і куренів
- новацьких і юнацьких проб
- нов. і юн. іспитів умілостей

БОРСУК

ІЖАК

КАЖАН

БОБЕР

САЙГАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

ВЕДМІДЬ

ВОВК

ОЛЕНЬ

ЛЕОПАРД

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ТАРПАН

У цьому оголошенні поміщені зразки відзнак юнацьких гуртків, які продаємо по 50 центів за штуку. Маємо постійно на складі 40 різних родів таких відзнак і можемо їх кожночасно вислати. Виготовляємо також інші відзнаки роїв УПН і гуртків УПЮ на замовлення.

КУПУЙТЕ В НАС ТАКОЖ:

★ всякі інші пластові відзнаки ★ усі частини пластових одностроїв ★ таборовий виряд ★ спортове приладдя ★ усі пластові видання, а зокрема обов'язковий для юнацтва посібник, автором якого є основник Пласту

ПРОФ. Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ (ДРОТ)

Життя в Пласті

544 сторін • багато ілюстрацій • ціна 6.50 дол.

* КУПУЙТЕ В ПЛАСТОВІЙ КООПЕРАТИВІ «ПЛАЙ»!

* ЧИСТИЙ ПРИБУТОК КООПЕРАТИВИ «ПЛАЙ»
ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИХОВНІ ЦІЛІ ПЛАСТУ!